

ՕՍԿԱՐ ՈՒԱՅԼԴ

ՍԱԼՈՄԵ
Դրամա մի արարով

Ա Ն Ձ Ե Ր

ՀԵՐՈՎԴԻ ԱՆՏԻՊԱ – տետրարք Հրեաստանի
ՅՈՔԱՆԱԱՆ – մարգարե
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ – Թիկնապահների հրամանատար
ՏԻԳԵԼԻՆ – երիտասարդ հռոմայեցի
ԿԱՊԱԴՈՎԿԻԱՅԻ
ՆՈՒԲԻԱՅԻ
ԱՌԱՋԻՆ ՋԻՆՎՈՐ
ԵՐԿՐՈՐԴ ՋԻՆՎՈՐ
ՀԵՐՈՎԴԻԴԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿԸ
ՀՐԵԱՆԵՐ, ՆԱԶՈՎՐԵՅԻՆԵՐ և այլն
ՍՏՐՈՒԿ
ՆԱԱՄԱՆ – դահլճ
ՀԵՐՈՎԴԻԴԱԴԱ – տետրարքի կինը
ՍԱԼՈՄԵ
ՍԱԼՈՄԵԻ ՍՏՐԿՈՒՀԻՆԵՐԸ

Բ Ե Մ՝

Հանդիսարահին կից մի մեծ պատշգամբ Հերովդի պալատում: Զինվորները կանգնել են պատշգամբի վանդակապատին հենված: Աջ կողմը՝ մի մեծ սանդուղք: Զախ կողմը, բեմի խորքում՝ մի ջրհոր, շրջապատված կանաչ, բրոնզյա պատով: Լուսնի լույս:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Որքան չքնա՛ղ է այս երեկո արքայադուստր Սալոմեն:

ՀԵՐՈՎԴԻԴԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿԸ. Նայեցիք լուսնին: Որքան տարբինակ տեսք ունի լուսնյակը: Կարծես մի կին է, որ գերեզմանից է ելնում: Մեռած կնոջ է նման: Կարծես մեռել է որոնում նա:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Շատ տարբինակ տեսք ունի: Նա նման է մի փոքրիկ արքայադստեր, որ դեղին քող է ծածկում և որի ոտներն արծաթից են: Կարծես նա մի արքայադուստր է, որի ոտները սպիտակ աղավնյակների են նման: Կարծես նա պարուժ է:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿԸ. Նա նման է մեռած կնոջ: Շատ դանդաղ է շարժվում:

Աղմուկ Հանդիսասրահում

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Որքան աղմկալի՛ է: Ո՞վքեր են այդ դազանները, որ ոռնում են:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Հրեաները: Նրանք միշտ այդպես են: Իրանց կրոնի մասին են վիճում նրանք:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Ինչո՞ւ են վիճում իրանց կրոնի մասին:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Զգիտեմ: Նրանք միշտ այդպես են անում: Օրինակ, փարիսեցիները պնդում են, թե հրեշտակներ կան, իսկ սադուկեցիներն ասում են, թե չկան:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Ինձ թվում է, որ ծիծաղելի է այդպիսի բաների մասին վիճելը:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Որքա՛ն չքնաղ է այս երեկո արքայադուստր Սալոմեն:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿԸ. Դուք անդադար նրան եք նայում: Դուք շատ եք նայում նրան: Պետք է մարդկանց այդպես նայել... Կարող է դժբախտություն պատահել:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Այնքան չքնաղ է նա այս երեկո:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Տետրարքը քնկոտ տեսք ունի:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Այո՛, նա քնկոտ տեսք ունի:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Նա մի բանի է նայում:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Նա մեկին է նայում:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Ո՞ւմ է նայում նա:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Զգիտեմ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Որքան գունա՛տ է արքայադուստրը: Ես երբեք նրան այդքան գունատ չեմ տեսել: Նա նման է սպիտակ վարդի ցլբլին, որ երերվում է արծաթյա հայելու մեջ:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿԸ. Նրան չպետք է նայել: Դուք նրան շատ եք նայում:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Հերովդիսիան լցրեց տետրարքի դավաթը:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Դա Հերովդիսիա թագուհին է, նա, որի գլխին մարգարտաշար սև թագ կա, որի մագերիին կապույտ փոշի է ցանած:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Այո, դա Հերովդիսիան է: Տետրարքը կինն է դա:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Տետրարքը դինի շատ է սիրում: Նա երեք տեսակ դինի է պահում — մեկը, որ Սամոթրակ կղզուց է գալիս՝ ծիրանավառ է, որպես կեսարի վերաբկուն:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Ես կեսարին երբեք չեմ տեսել:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Մյուսը, որ Կիպրոս կղզուց է գալիս, դեղին է, որպես սակին:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Ես սակի շատ եմ սիրում:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Երբորզը՝ Սիցիլիայի գինին է: Այդ գինին կարմիր է, որպես արյուն:

ՆՈՒԲԻԱՅԻ. Իմ երկրի աստվածներն արյուն շատ են սիրում: Տարին երկու անգամ մենք զոհ ենք բերում նրանց պատանիներ և կույսեր՝ Հիսուն պատանի և Հարյուր կույս: Բայց երևի մենք նրանց երբեք չենք գոհացնում, որովհետև նրանք շատ են խտտասիրտ դեպի մեզ:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Իմ երկրում այժմ աստվածներ չկան: Հոռմայեցիները նրանց աքսորել են: Ասում են, որ նրանք սարերում են ապաստան գտել, բայց ես դրան չեմ հավատում: Ես սարերում երեք դիշեր անցկացրի և ամեն տեղ որոնեցի նրանց, բայց չգտա: Վերջապես ես սկսեցի նրանց անուները տալ և բարձրաձայն կանչել, բայց նրանք չհայտնվեցին: Ինձ թվում է, որ նրանք մեռել են:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Հրեաները պաշտում են մի աստված, որին չի կարելի տեսնել:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Դա ինձ համար անհասկանալի է:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Առհասարակ նրանք անտեսանելի բաների են հավատում:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Դա շատ ծիծաղելի է թվում ինձ:

ՅՈՒՔԱՆԱԱՆԻ ԶԱՅՆԸ. Ինձնից հետո գալու է մի ուրիշը, որ ավելի գորավոր է, քան ես: Ես արժան չեմ անգամ նրա կոշիկների կապերն արձակելու: Երբ նա գա՝ անապատը պիտի ցնծա: Անապատը պիտի ծաղկի, որպես շուշան: Կույրերի աչքերը լույս պիտի տեսնեն և խուլերի ականջները պիտի բացվեն: Նորածին մանուկը վիշապների բնին պիտի դնի իր ձեռքը և առյուծներին, բաշերից բռնած՝ պիտի տանի:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Ստիպեցեք, որ լռե դա: Դա միշտ անմիտ բաներ է ասում:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Ոչ, նա սուրբ մարդ է: Եվ շատ անուշ մարդ է նա: Ես նրան ամեն օր կերակուր եմ տանում: Նա միշտ ինձ շնորհակալություն է հայտնում:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Ո՞վ է նա:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Նա մարգարե է:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Անուեն ի՞նչ է:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Յոբանան:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Որտեղի՞ց է եկել:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Անապատից, ուր նա մորեխներով ու վայրի մեղրով էր սնվում: Նա ուղտի ստև էր հագած և մեջքին կաշվե դոտի ուներ: Շատ վայրի էր նրա տեսքը: Խուռն ամբոխը հետևում էր նրան: Նա ուներ

և աշակերտներ:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Ինչի՞ մասին է խոսում նա:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Մենք չգիտենք: Երբեմն սարսափելի բաներ է ասում, բայց անկարելի է նրան հասկանալ:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Կարելի՞ է տեսնել նրան:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Ո՛չ, տետրաբքը չի թուլատրում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Արքայադուստրը հովհարով է ծածկել իր երեսը: Նրա մանրիկ, սպիտակ ձեռներն այնպես են շարժվում, կարծես դեպի աղափնատուն թռչող աղավնյակներ լինեն: Նրանք ճերմակ թիթեռների են նման: Իսկ և ի՛սկ ճերմակ թիթեռներ լինեն կարծես:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿ. Բայց ձեզ ի՞նչ: Ինչո՞ւ եք նայում նրան: Չպետք է նայել նրան: Դժբախտություն կարող է պատահել:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. (Ջրհորը ցույց տալով). Ինչ տարօրինակ բանտ է:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Դա մի հին ջրհոր է:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Հին ջրհոր: Երևի անատոլջ տեղ է:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Ոչ: Օրինակ, տետրաբքի եղբայրը, նրա մեծ եղբայրը, Հերովդիադա թագուհու առաջին ամուսինը 12 տարի փակված էր այդտեղ և դրանից չմեռավ: Վերջը պետք եղավ նրան խեղդամահ անել:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Խեղդամահ: Ո՞վ համարձակվեց այդ անելու:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. (ցույց տալով դահճին, որ մի հսկա նեղր է). Սա,

Նամանը:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Եվ չվախեցա՞մ:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Ոչ: Տետրաբքն ուղարկել էր իր մատանին:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Ո՞ր մատանին:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Մահվան մատանին: Եվ դրա համար էլ սա չէր

վախենում:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Բայց և այնպես մի թագավոր խեղդե՛լ՝ սարսափելի՛ է:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Ինչո՞ւ: Թագավորներն էլ միայն մի վիզ ունեն, ինչպես և մյուս մարդիկ:

ԿԱՊԱԴՆՈՎԿԻԱՅԻ. Ինձ սարսափելի է թվում այդ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Այդպայադուստրը վեր է ելնում: Նա հեռանում է սեղանից: Սաստիկ թախծոտ է նրա դեմքը: Ա՛հ, նա այստեղ է գալիս: Այո՛, նա մեզ մոտ է գալիս: Որքան գունատ է նա: Ես երբեք նրան այդքան գունատ չեմ տեսել:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿ. Մի նայեք նրան: Ես ձեզ խնդրում եմ, որ չնայեք նրան:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Նա մոլորված աղափնու է նման: Նա նման է մի նարգիսի, որ տատանվում է հողմի առաջ: Նա արծաթյա ծաղկի է նման:

ՍԱԼԱՄԵ. Ես այնտեղ չեմ մնա: Ես չեմ կարող մնալ: Ինչո՞ւ է տետրաբքն իր խլուրդի աչքերով, դողդոջուն արտևանունքների տակից նայում ինձ: Տարօրինակ է, որ իմ մոր ամուսինն ինձ այդպե՛ս է նայում: Ես չգիտեմ դրանով ի՞նչ է ուզում ասել: Ո՛չ, ես այդ գիտեմ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Դուք թողի՞ք խնջույքն ու եկաք, արքայադուստր:

ՍԱԼԱՄԵ. Որքան թա՛րմ է այստեղ օդը: Վերջապես այստեղ կարելի է շունչ քաշել: Այնտեղ, ներսը Երուսաղեմի հրեաներն են գզգզում իրար իրանց ծիծաղելի ծեսերի համար և բարբարոսները, որ անդադար խմում են գինին ու հատակի սալերին թափում, և զմյուռնացի հույները՝ ներկած աչքերով, նշխած ծնուններով և օղակ-օղակ գանգրացրած մազերով: Եվ եղիպտացիները, որ լուռ են ու խորամանկ, իրանց աշյա եղունգներով և շագանակազույն վերարկուներով: Եվ հռոմայեցիք իրանց կոպտությամբ, ծանր շարժվածքով ու հայհոյանքներով: Ա՛հ, ինչպե՛ս ատում եմ ես հռոմայեցիներին: Դրանք ռամիկներ են, որ իրանց իշխան են ձևացնում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Արդյո՞ք չէի՞ք կամենա նստել, արքայադուստր:

ՀԵՐՈՎԴԻԿԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿ. Նրա հետ ինչո՞ւ եք խոսում: Նրան ինչո՞ւ եք նայում: Օ, դժբախտություն կպատահի:

ՍԱԼԱՄԵ. Ինչ լա՛վ է նայել լուսնին: Նա արծաթյա դրամի է նման: Կարծես մի փոքրիկ արծաթյա ծաղիկ է: Նա սառն է և ողջախո՛հ՝ լուսինը: Ես հավատացած եմ, որ նա կույս է: Նա կույսի գեղեցկություն ունի: Այո՛, նա կույս է: Նա իրան երբեք չէ ապականել: Նա բնավ անձնատուր չէ եղել մարդկանց, ինչպես մյուս դիցուհիները:

ՅՈՔԱՆԱԱՆԻ ԶԱՅՆԸ. Եկել է նա, Տե՛րը: Եկել է Մարդո Որդին: Հուշկապարիկները թաքնվել են գետերում և ջրահարսները թողել գետերն ու պահվել են տերևների մեջ, անտառներում:

ՍԱԼԱՄԵ. Այդ ո՞վ էր աղաղակեց:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Դա մարգարեն էր, արքայադուստր:

ՍԱԼԱՄԵ. Ա՛հ, մարգարե՛ն, նա՛, որից տետրաբքն այնպես վախենո՞ւմ է:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Մենք ոչինչ չգիտենք, արքայադուստր: Դա

Յոքանասան մարգարեն է:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Եթե կամենում եք, արքայադուստր, ես կհրամայեմ, որ ձեր գահավորակը բերեն: Այդում այնպես լա՛վ է որ:

ՍԱԼԱՄԵ. Նա սարսափելի բաներ է ասում — և այդ իմ մոր մասին է, այնպես չէ՞:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Մենք նրա ասածները չենք հասկանում, արքայադուստր:

ՍԱԼՈՄԵ . Այո՛, նա մորս մասին հրեշավոր բաներ է ասում:

ՍՏՐՈՒԿ . Արքայադուստր, տետրաբքը խնդրում է, որ դուք Հանդիսասրահ դառնաք:

ՍԱԼՈՄԵ . Ես այնտեղ չեմ վերադառնա:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՑԻ . Ներեցեք, արքայադուստր, բայց եթե դուք չվերադառնաք, կարող է դժբախտություն պատահել:

ՍԱԼՈՄԵ . Ծե՞ր է նա, այդ մարգարեն:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՑԻ . Լավ է վերադառնաք, արքայադուստր: Թույլ տվեք ձեզ դեպի Հանդիսասրահ ուղեկցեմ:

ՍԱԼՈՄԵ . Ծերունի՞ է այդ մարգարեն:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ . Ոչ, արքայադուստր, նա բոլորովին երիտասարդ է:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ . Ոչ ոք չգիտե: Ոմանք ասում են, թե դա Եղիան է:

ՍԱԼՈՄԵ . Ո՞վ է Եղիան:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ . Այս երկրի շատ հին մարգարեններից մեկը, արքայադուստր:

ՍՏՐՈՒԿ . Արդյոք ի՞նչ պատասխան պիտի տամ ես տետրաբքին արքայադստեր կողմից:

ՅՈՔԱՆԱԱՆԻ ԶԱՅՆԸ . Մի ցնծա, Պաղեստին երկիր, որովհետև նրա խարազանը, որով խարազանում է քեզ՝ կոտորված է: Որովհետև օձի սերնդից պիտի ծագե Արքայօձիկը և դրանից ծնվողը թռչուններին պիտի կլանե:

ՍԱԼՈՄԵ . Ինչ տարօրինակ՝ ձայն է: Ես շատ կուզեի դրա հետ խոսել:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ . Վախենամ՝ դա անկարելի լինի, արքայադուստր: Տետրաբքը չի ուզում, որ դրա հետ խոսեն: Նա քահանայապետին անգամ արգելել է խոսել դրա հետ:

ՍԱԼՈՄԵ . Ես ուզում եմ խոսել դրա հետ:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ . Դա անկարելի է, արքայադուստր:

ՍԱԼՈՄԵ . Ես այդ ուզո՞ւմ եմ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՑԻ . Արդարև, արքայադուստր, ավելի լավ կլինի Հանդիսասրահ վերադառնաք:

ՍԱԼՈՄԵ . Դուրս բերեք մարգարեին:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ . Մենք չենք համարձակվում, արքայադուստր:

ՍԱԼՈՄԵ (մոտենալով ջրհորին և ներս նայելով) . Որքան մո՛ւթ է այնտեղ: Երևի սոսկալի է լինել մի այդպիսի մթին խորշում: Դա գերեզմանի է նման: (Ձինվորներին): Չլսեցի՞ք ինձ: Դուրս Հանեցեք նրան: Ես ուզում եմ նրան տեսնել:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ . Խնդրում եմ, արքայադուստր, մեզնից մի պահանջեք այդ:

ՍԱԼՈՄԵ . Դուք ինձ սպասել եք տալիս:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ . Մեր կյանքը ձեզ է պատկանում, արքայադուստր,

սակայն մենք չեն կարող անել այն, ինչ դուք եք պահանջում մեզնից: Վերջապես դուք մե՛զ չպիտի դիմեք:

ՍԱԼՈՄԵ (հրիտասարդ սիրիացուն նայելով). Ա՛հ...

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿ. Օ՛, արդյոք ի՞նչ պիտի պատահի այժմ: Ես համոզված եմ, որ դժբախտություն կպատահի:

ՍԱԼՈՄԵ (հրիտասարդ սիրիացուն մտռնալով). Դուք այդ կանեք ինձ համար, այնպես չէ՞, Նարրաբոթ: Կանեք դուք ինձ համար: Ես ձեզ հետ միշտ քաղցր էի վարվում: Դուք ինձ համար կանեք այդ, այնպես չէ՞: Ես միայն տեսնել եմ ուզում նրան, այդ տարօրինակ մարգարեին: Նրա մասին այնքան են խոսել, որ ... ես այնքան հաճախ եմ տեսել տետրաբքին նրա մասին խոսելիս: Ինձ թվում է, որ տետրաբքը վախենում է նրանից: Գուցե դուք էլ, Նարրաբոթ, գուցե դուք է՞լ եք վախենում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Ես չեմ վախենում, արքայադուստր, ես ոչ ոքից չեմ վախենում: Սակայն տետրաբքը խստիվ արգելել է այդ գրի խուփը բանալու:

ՍԱԼՈՄԵ. Ինձ համար դուք կանեք այդ, Նարրաբոթ: Եվ վաղը, երբ ես պատգարակի վրա նստած անցնեմ կառքեր վաճառողների դարպասի միջով, գուցե ձեզ համար մի փոքրիկ ծաղիկ ցած նետեմ, մի փոքրի՛կ, կանաչ ծաղիկ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Չեմ կարող, չեմ կարող, արքայադուստր:

ՍԱՄՈԼԵ (ժպտալով). Դուք ինձ համար կանեք այդ, Նարրաբոթ: Դուք շատ լավ գիտեք, որ կանեք այդ ինձ համար: Եվ վաղը, երբ ես պատգարակի վրա նստած անցնեմ կառք գնողների դարպասների միջով, ես կնայեմ ձեզ իմ մարմաշ քողի տակից, Նարրաբոթ: Գուցե ես ժպտամ ձեզ: Նայեցե՛ք ինձ, Նարրաբոթ, նայեցե՛ք ինձ: Ա՛հ, դուք շատ լավ գիտեք, որ պիտի անեք այն, ինչ ես խնդրում եմ ձեզնից: Դուք այդ լավ գիտեք, այնպես չէ՞, Նարրաբոթ: Ես լավ գիտեմ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ (նշան է անում երրորդ զինվորին). Դուրս բերեք մարգարեին... արքայադուստր Սալոմեն ուզում է տեսնել նրան:

ՍԱԼՈՄԵ. Ա՛հ ...

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿ. Օ՛, որքան տարօրինակ տեսք ունի լուսինը: Կարծես մեռելի ձեռք է, որ իրան ծածկելու համար պատան է որոնում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Շատ տարօրինակ տեսք ունի նա: Կարծես մի փոքրիկ արքայադուստր լինի, որ սադափի աչքեր ունի: Մարմաշ ամպերի միջից ժպտում է նա, որպես մի փոքրիկ արքայադուստր:

Մարգարեն ջրհորից դուրս է ելնում: Սալոմեն նայում է նրան ու ետ քաշվում

ՅՈՒՔԱՆԱԱՆ. Ո՛ւր է նա, որի պղծության բաժակը լցված է արգեն: Ո՛ւր

է նա, որ արծաթյա զգեստով մեռնելու է մի օր ժողովրդի առջև: Ասացիք նրան թող գա, լսե այն մարդու ձայնը, որ աղաղակում էր անապատում և արքայական պալատներում:

ՍԱԼՈՄԵ. Ո՞ւր մասին է խոսում նա:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Հայտնի չէ, արքայազո՛ւստր:

ՅՈՒԱՆԱԱՆ. Ո՞ւր է նա, որ տեսնելով պատերի վրա մարդկային պատկերներ, քաղղեացիների ներկանկար պատկերները տեսնելով, իր ցանկասեր աչքերին հլու՝ Քաղղեա դեսպաններ ուղարկեց:

ՍԱԼՈՄԵ. Նա մորս մասին է խոսում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Ո՞չ, արքայազուստր:

ՍԱԼՈՄԵ. Այո՛, մորս մասին է:

ՅՈՒԱՆԱԱՆ. Ո՞ւր է նա, որ անձնատուր եղավ ասորեցոց զորապետներին, որոնք իրանց մեջքին գոտի են կապում և գլուխներին խուլը են կրում: Ո՞ւր է նա, որ անձնատուր է լինում եգիպտացի պատանիներին, որոնք կտավ են հագնում և ծիրանի ու ոսկի վահաններ ու արծաթյա սաղավարտներ են կրում և որոնք հաղթանդամ են: Ասացեք նրան, թող վեր ելնե իր պազոտության մահճից, որպեսզի լսե այն մարդուն, որ Տիրոջ ճանապարհն է պատրաստում: Ասացեք թող զղջա: Եվ եթե նա չի զղջա և կմնա իր գարշագործության մեջ, ասացեք նրան թող գա, որովհետև Տերը վերցրել է արդեն իր խարազանը:

ՍԱԼՈՄԵ. Բայց նա սոսկալի՛ է, սոսկալի՛...

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Այստեղ մի մնա՛ք, արքայազուստր, խնդրում եմ ձեզ:

ՍԱԼՈՄԵ. Ամենից սարսափելին նրա աչքերն են: Կարծես Տիրոսյան գորգի վրա ջահերի կրակով բացված խորշեր լինեն: Կարծես սև քարանձավներ են, ուր վիշապներն են ննջում, Եգիպտոսի սև քարանձավները, ուր վիշապներն են ապաստանում: Կարծես սև լճեր լինեն ցնորական լուսիներով մրրկված: Ինչպե՞ս եք կարծում նա նորից պիտի խոսի՞...

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Այստեղ մի մնա՛ք, արքայազուստր, ես ձեզ խնդրում եմ, մի՛ մնաք այստեղ:

ՍԱԼՈՄԵ. Որքան վտի՛տ է նա : Կարծես մի նրբագիծ փղոսկրյա պատկեր լինի: Կարծես արծաթյա մի պատկեր է: Ես հավատացած եմ, որ նա նույնքան ողջախոհ է, որքան և լուսինը: Կարծես արծաթյա մի ճառագայթ է նա: Նրա մարմինը շատ սառն է, ինչպես փղոսկր: Ես մոտիկից եմ ուզում նայիլ նրան:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Ո՞չ, ո՛չ, արքայազուստր:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես մոտիկից պիտի նայեմ նրան:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Արքայազո՛ւստր, արքայազո՛ւստր:

ՅՈՒԱՆԱԱՆ. Ո՞վ է այդ կինը, որ նայում է ինձ: Ես չեմ ուզում, որ նա

ինձ նայե: Ինչո՞ւ է նայում ինձ իր ոսկեղեն աչքերով, ոսկեներկ թարթիչների տակից: Ես չգիտեմ, ո՞վ է նա: Ես այդ չեմ ուզում իմանալ: Ասացեք նրան թող հեռանա: Նրա հետ չէ, որ ես ուզում եմ խոսել:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես Սալոմեն եմ, Հերովդիսագայի դուստրը, արքայադուստրը Հրեաստանի:

ՅՈՒԲԱՆԱԱՆ. Հեռացի՛ր, դուստր Բաբելոնի: Մի մտե՛նա Տիրոջ ընտրյալին: Քո մայրն իր պղծության գինիով լցրեց երկիրը և նրա մեղքերի ազդական Աստծո ականջին հասավ:

ՍԱԼՈՄԵ. Նորից խոսիր, Յոբանաա՛ն, քո ձայն արբեցնում է ինձ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Արքայադո՛ւստր, արքայադո՛ւստր, արքայադո՛ւստր:

ՍԱԼՈՄԵ. Նորից խոսիր, խոսիր նորից, Յոբանաան, և ասա ի՞նչ պիտի անեմ ես:

ՅՈՒԲԱՆԱԱՆ. Ինձ մի՛ մերձենաք, դուստր Սողոմի, այլ սև քողով ծածկեցեք ձեր երեսը, մոխիր ցանեցեք ձեր դիվին և գնացեք անապատ՝ Մարդո Որդուն որոնելու:

ՍԱԼՈՄԵ. Ո՞վ է նա՛ Մարդո Որդին: Արդյոք նա ևս նույնքան գեղեցի՞կ է, որքան դո՛ւ, Յոբանաան:

ՅՈՒԲԱՆԱԱՆ. Հեռացի՛ր, հեռացի՛ր... Ես լսում եմ, ինչպես պալատում մահվան հրեշտակի թևերն են թափահարվում:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Արքայադուստր, աղաչում եմ ձեզ, վերադարձե՛ք:

ՅՈՒԲԱՆԱԱՆ. Հրեշտակ Աստծո, ի՞նչ ես որոնում այստեղ, դաշույնը ձեռքիդ, ո՞ւմ ես որոնում այս ամբարիշտ պալատում: Դեռ չի հասել այն մարդու օրը, որն արծաթե հագուստով պիտի մեռնի:

ՍԱԼՈՄԵ. Յոբանաա՛ն:

ՅՈՒԲԱՆԱԱՆ. Ո՞վ է խոսում:

ՍԱԼՈՄԵ. Յոբանաա՛ն, ես սիրահարված եմ քո մարմնի վրա: Քո մարմինն սպիտակ է, որպես արտոի շուշանը, որին հնձվորը դեռ չի դիպել: Քո մարմինն սպիտակ է, որպես սարերում պառկած ձյունը, որպես ձյունը, որ պառկած է Հրեաստանի սարերում և դեպի հովիտը չի իջնում: Վարդերն Արաբիայի թագուհու այգում այնպես սպիտակ չեն, ինչպես քո մարմինը: Ո՛չ վարդերն Արաբիայի թագուհու այգում, ո՛չ արշալույսի քայլերը, որ դողդողում են տերևների վրա, ո՛չ լուսնի լանջը, երբ նա հանգչում է ծովի լանջին: Չկա՛ աշխարհում ոչ մի բան, այնպես սպիտակ լինի, ինչպես քո մարմինը: Թույլ տուր դիպչեմ քո մարմնին:

ՅՈՒԲԱՆԱԱՆ. Հեռացի՛ր, դուստր Բաբելոնի: Կնոջ միջոցով է, որ չարն աշխարհ է մտել: Հետս մի՛ խոսեք: Ես չեմ ուզում քեզ լսել: Ես ոչ ոքի չեմ լսում, բացի Աստծուց:

ՍԱԼՈՄԵ. Քո մարմինը զգվելի՛ է: Նա բորոտի մարմնի է նման: Նա

նման է սպիտակեցրած պատի, որի վրա իժեր են սողում, որի վրա կարիճներն են բուռն դրել: Նա նման է սպիտակեցրած մի դադաղի, որ զագրելի բաներով է լցված: Սարսափելի՛ է, սարսափելի է քո մարմինը: Ես քո մազերի վրա եմ սիրահարված, Յոքանաան: Քո մազերը նման են խաղողի ողկույզներին, սև խաղողի ողկույզներին, որ կախվում են եղեմի վազերից եղեմականների երկրում: Քո մազերը՝ որպես Լիբանանու եղեին, որպես Լիբանանու հսկա եղեին, որ ստվեր է տալիս առյուծներին և ավազակներին, որոնք ուզում են ցերեկով թաքնված մնալ: Այն երկար ու սև գիշերները, գիշերները, երբ լուսինը դուրս չի գալիս, երբ աստղերը երկչոտ են, այդպես սև չեն: Լուսնոյունը, որ ննջում է անտառներում, այդպես սև չէ: Չկա՛ աշխարհում ոչինչ, որ այնպես սև լինի, ինչպես քո մազերը: Թույլ տուր դիպչեմ քո մազերին:

ՅՈՒԱՆԱԱՆ. Հեռացի՛ր, Սողոմի դուստր: Մի՛ դիպչիր ինձ: Չպետք է պղծել Տիրոջ տաճարը:

ՍԱԼՈՄԵ. Գարշելի՛ են քո մազերը: Ցեխով ու փոշով են պատած նրանք: Կարծես փշյա պսակ է, որ դրել են քո ճակատին: Կարծես սև օձերի մի կծիկ է, որ գալարվում է քո վզի շուրջը: Ես չեմ սիրում քո մազերը: Քո բերանն է, որ սիրում եմ ես, Յոքանաան: Քո բերանը նման է շիկակարմիր գոտու փղոսկրյա աշտարակի վրա: Նա նման է նռան, որ կիսված է փղոսկրյա դանակով: Նռան ծաղիկները, որ բացվում են Տիրոսում և ավելի կարմիր, քան վարդերը, այդպես կարմիր չեն: Փողերի կարմիր ճիչը, որ թագավորների գալուստն է ավետում, որ ահ ու սարսափ է ներշնչում թշնամիներին – այդքան կարմիր չէ: Քո բերանն ավելի կարմիր է, քան այն մարդկանց ոտքերը, որոնք խաղող են կոխում Հնձաններում: Քո բերանն ավելի կարմիր է, քան ոտներն այն ազավինների, որոնք տաճարներում են ապրում և որոնց քրմերն են կերակրում: Քո բերանն ավելի կարմիր է, քան ոտներն այն մարդու, որ անտառից է վերադառնում, ուր առյուծ է սպանել և ոսկեփայլ վագրեր տեսել: Քո բերանը նման է մարջանի ճյուղի, որ ձկնորսները գտնում են ծովի խավարում և պահում են թագավորների Համար: Նա նման է կարմրատեղի, որ մոաբեացիները գտնում են Մոաբիայի Հանքերում և որը խլում են նրանցից թագավորները: Քո բերանը՝ որպես աղեղը պարսից թագավորի, որ կարմրատեղովն է ներկված և որի ծայրերը մարջան են: Չկա աշխարհում ոչինչ, որ այնպես կարմիր լինի, ինչպես քո բերանը: Թույլ տուր Համբուրեմ քո բերանը:

ՅՈՒԱՆԱԱՆ. Երբե՛ք, դուստր Բաբելոնի: Սողոմի դուստր՝ երբե՛ք:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես կհամբուրեմ քո բերանը, Յոքանաան: Ես կհամբուրեմ քո բերանը:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Արքայադո՛ւստր, արքայադո՛ւստր, դու, որ նման ես մրտի Հասմիկին, դու ազավնյակների ազավնյակ, այդ մարդուն մի՛ նայիր, մի՛ նայիր դրան: Այդպիսի բաներ մի ասիր նրան: Ես այդ չեմ կարող

տանել... Արքայադո՛ւստր, արքայադո՛ւստր, մի՛ ասիր այդպիսի բաներ:
ՍԱԼՈՄԵ. Ես կհամբուրեմ քո բերանը, Յոքանաան՛ն:
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՍԻՐԻԱՅԻ. Ա՛հ...

Սպանում է ինքն իրան և ընկնում Սալոմեի և Յոքանաանի մեջտեղը

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԻԱՅԻ ՄԱՆԿԼԱՎԻԿ. Երիտասարդ սիրիացին ինքնասպան եղավ: Երիտասարդ հրամանատարն սպանեց իրան: Ինքն իրան սպանեց նա, որ իմ ընկերն էր: Ես նրան նվիրել էի մի տփիկ՝ լի անուշահոտ ջրով և արծաթյա օղեր: Եվ ահա նա սպանված է: Ա՛հ, մի՞թե նա չէր գուշակում, որ դժբախտություն պիտի պատահի: Ես ինքս գուշակեցի և ահա եկավ դժբախտությունը: Ես լավ գիտեի, որ լուսինը մեռել է որոնում, բայց չգիտեի, որ սրան էր որոնում լուսնյակը: Ա՛հ, ինչո՞ւ ես լուսնից չլծաքցրի նրան: Եթե թաքցնեի քարանձավում, լուսինը նրան չէր տեսնի:

ԱՌԱՋԻՆ ՋԻՆՎՈՐ. Արքայադուստր, ահա երիտասարդ հրամանատարն ինքն իրան սպանեց:

ՍԱԼՈՄԵ. Թույլ տուր համբուրեմ քո բերանը, Յոքանաան:

ՅՈՔԱՆԱԱՆ. Մի՞թե ահ չունեք դուք, դուստր Հերովդիադայի: Մի՞թե չասացի ես ձեզ, որ լսում եմ, ինչպես պալատում մահվան հրեշտակն իր թևերն է թափահարում: Եվ այդ հրեշտակը՝ մի՞թե նա չի եկել արդեն:

ՍԱԼՈՄԵ. Թույլ տուր համբուրեմ քո բերանը:

ՅՈՔԱՆԱԱՆ. Դուստր շնության, կա միայն մի մարդ, որ կարող է քեզ փրկել: Դա այն մարդն է, որի մասին ասացի քեզ: Գնացե՛ք, որոնեցեք նրան: Այժմ նա Գալիլիական ծովի վրա է և նավակում քարոզում է իր աշակերտներին: Մունկ չոքեցեք ծովափին և նրա անունը տվեք ու խնդրեցեք: Եվ երբ ձեզ մոտ գա, որովհետև նա զնում է ամենքի մոտ, ով կանչում է, նրա ոտներն ընկեք և ձեր մեղքերին թողություն խնդրեցեք:

ՍԱԼՈՄԵ. Թույլ տուր համբուրեմ քո բերանը:

ՅՈՔԱՆԱԱՆ. Անե՛ձք քեզ, արյունախոռոկյամբ պղծված մոր դուստր, անե՛ձք քեզ:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես կհամբուրեմ քո բերանը, Յոքանաան՛ն:

ՅՈՔԱՆԱԱՆ. Ես քեզ չեմ ուզում նայել: Ես չեմ նայի քեզ: Դու անիծված ես, Սալոմե, դու անիծվա՛ծ ես:

Իջնում է ջրհորը

ՍԱԼՈՄԵ. Ես կհամբուրեմ՝ քո բերանը, Յոքանաան, ես կհամբուրեմ քո բերանը:

ԱՌԱՋԻՆ ՋԻՆՎՈՐ. Դիակը պետք է տանել մի ուրիշ տեղ: Տետրաբքը դիակ տեսնել չի սիրում, բացի իր սպանած մարդկանց դիակներից:

կարգեցիք:

ՀԵՐՈՎԷՂ. Ես չեմ հրամայել, որ սպանեն նրան:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Նա ինքնասպան եղավ, Տեր:

ՀԵՐՈՎԷՂ. Ինչո՞ւ: Ձէ՞ որ ես նրան հրամանատար կարգեցի:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Մենք չգիտենք: Տեր: Սակայն նա ինքն սպանեց

իրան:

ՀԵՐՈՎԷՂ. Այդ ինձ տարօրինակ է թվում: Ես կարծում էի, թե միայն հռոմեացի փիլիսոփաներն են ինքնասպանություն գործում: Այնպես չէ՞, Տիգրելին, Հռոմում փիլիսոփաներն իրանք իրանց սպանում են:

ՏԻԳԵԼԻՆ. Կան այդպիսիները, Տեր, որոնք իրանց սպանում են: Այդ ստոյիկյաններն են: Նրանք շատ կոպիտ մարդիկ են: Վերջապես նրանք շատ ծիծաղելի մարդիկ են: Ինձ թվում է, որ շատ ծիծաղելի են նրանք:

ՀԵՐՈՎԷՂ. Ինձ էլ այդպես է թվում: Ինքն իրան սպանելը ծիծաղելի բան է:

ՏԻԳԵԼԻՆ. Հռոմում նրանց շատ են ծաղրում: Կայսրը նրանց մասին երգիծական պոեմ է գրել: Ամեն տեղ կրկնում են այն:

ՀԵՐՈՎԷՂ. Ա՛հ, նա երգիծական պոեմ է գրել նրանց մասին: Կեսարը զարմանալի՛ է: Նա ամեն ինչ կարող է անել: Տարօրինակ է, որ ինքնասպան է եղել երիտասարդ սիրիացին: Ես նրան փստոտում եմ: Այո՛, ես շատ եմ փստոտում: Որովհետև նա գեղեցիկ էր: Նույնիսկ շատ էր գեղեցիկ: Նա շատ նվաղուն աչքեր ուներ: Ես հիշում եմ, տեսել եմ նրան այդպիսի նվաղուն աչքերով Սալոմեին նայելիս: Ծիշտ, ինձ թվաց, որ նա Սալոմեին շատ է նայում:

ՀԵՐՈՎԷՂԻԱԴԱ. Կան և ուրիշները, որ Սալոմեին շատ են նայում:

ՀԵՐՈՎԷՂ. Նրա հայրը թագավոր էր, ես նրան արտաքսեցի իր թագավորութունից: Եվ նրա մորը, որ թագուհի էր, դուք ստրկուհի դարձրիք, Հերովդիադա: Այդպիսով նա այստեղ հյուրի պես էր: Եվ դրա համար ես նրան հրամանատար նշանակեցի: Ես փստոտում եմ, որ նա մեռել է: Սակայն ինչո՞ւ եք դիակն այստեղ թողել: Պետք է տանել այստեղից: Ես չեմ ուզում տեսնել: Տարեք դիակը:

Դիակը տանում են

Այստեղ ցուրտ է: Այստեղ քամի է: Այնպես չէ՞, այստեղ քամի է:

ՀԵՐՈՎԷՂԻԱԴԱ. Բոլորովին ոչ: Այստեղ քամի չկա:

ՀԵՐՈՎԷՂ. Ոչ, այստեղ քամի է: Եվ ես զգում եմ օդում թևերի թափահարումի նման մի բան: Հսկայական թևերի թափահարումի նման մի բան: Դուք չե՞ք լսում:

ՀԵՐՈՎԷՂԻԱԴԱ. Ես ոչինչ չեմ լսում:

ՀԵՐՈՎԷՂ. Ես էլ այլևս չեմ լսում: Բայց լսում էի: Անշուշտ, դա քամի էր:

Անցավ: Բայց ոչ, ես նորից եմ լսում: Դուք չե՞ք լսում: Դա իսկ և իսկ թևերի թափահարումի է նման:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Ես ձեզ ասում եմ, որ ոչինչ չկա: Դուք հիվանդ եք; Վերադառնանաք:

ՀԵՐՈՎԴ. Ես հիվանդ չեմ: Ձեր դուստրն է հիվանդ: Նա շատ հիվանդոտ տեսք ունի, ձեր դուստրը: Ես նրան երբեք չեմ տեսել այդքան գունատ:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Ես ձեզ ասացի, որ նրան չնայեք:

ՀԵՐՈՎԴ. Գինի լցրեք:

Գինի են բերում

Սալոմե, եկե՛ք այստեղ, մի քիչ գինի խմեցեք Հետո, ես ազնիվ գինի ունեմ: Ինքը կեսարն է ուղարկել այդ գինին: Թրջեցեք նրանով ձեր մանրիկ կարմիր շրթունքները, իսկ Հետո ես կդատարկեմ բաժակը:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես ծարավ չեմ, տետրաք:

ՀԵՐՈՎԴ. Դուք լսում եք, ինչպե՞ս է պատասխանում ինձ նա, ձեր դո՛ւստրը:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Ես կարծում եմ, որ նա շատ իրավացի է: Ինչո՞ւ դուք շարունակ նրան եք նայում:

ՀԵՐՈՎԴ. Միրգ բերեք:

Միրգ են բերում

Սալոմե՛, եկեք Հետո միրգ կերեք: Ես շատ եմ սիրում տեսնել մրդի վրա քո մանրիկ ատամների Հեռքերը: Մի փոքրիկ կտոր կծեցեք այս պտուղից, և մնացյալը կուտեմ ես:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես քաղցած չեմ, տետրաք:

ՀԵՐՈՎԴ /Հերովդիադային/. Ահա թե ինչպես եք դատարարակել դուք նրան, ձեր դստերը:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Իմ դուստրն ու ես արքայական ծագում ունենք: Մինչդեռ դո՛ւ – քո պապը ուղտարած է եղել: Բացի այդ, նաև ավազակ է եղել:

ՀԵՐՈՎԴ. Դու սո՛ւտ ես ասում:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Դու շատ լավ գիտես, որ այդ ճշմարիտ է:

ՀԵՐՈՎԴ. Սալոմե՛, եկ նստիր կողքիս: Ես քե՛զ կտամ քո մոր դահլը:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես հոգնած չեմ, տետրաք:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Դուք լա՞վ եք տեսնում, թե ինչ կարծիք ունի նա ձեր մասին:

ՀԵՐՈՎԴ. Բերե՛ք... Ի՞նչ էի ուզում ես: Չգիտեմ: Ա՛հ, մտաբերեցի:

ՅՈՔԱՆԱԱՆԻ ՁԱՅՆԸ. Հասել է ժամանակը: Այն, ինչ ես գուշակել էի,

կատարվեց, ասում է Աստված: Հասավ այն օրը, որի մասին խոսում էի ես: ՀԵՐՈՎՂԻԱԴԱ. Լուսնը՛ք դրան: Ես նրա ձայնը չեմ ուզում լսել: Այդ մարդն անընդհատ հայհոյանք է թափում իմ վրա:

ՀԵՐՈՎՂԻ. Նա ձեր մասին ոչինչ չի ասում: Բացի դրանից, նա շատ մեծ մարգարե է:

ՀԵՐՈՎՂԻԱԴԱ. Մարգարեններին ես չեմ հավատում: Մի՞թե մարդ կարող է գուշակել, թե ի՞նչ պիտի պատահի: Այդ ոչ ոք չգիտե: Բացի դրանից, նա միշտ վիրավորում է ինձ: Բայց ինձ թվում է, որ դուք վախենում եք նրանից... Այո՛, ես լավ գիտեմ, որ դուք նրանից վախենում եք:

ՀԵՐՈՎՂԻ. Ես նրանից չեմ վախենում: Ես ոչ ոքից չեմ վախենում:

ՀԵՐՈՎՂԻԱԴԱ. Այո՛, դուք նրանից վախենում եք: Եթե չեք վախենում, ապա ինչո՞ւ նրան հրեաներին չտվիք, չէ՞ որ նրանք վեց ամիս է պահանջում են նրան:

ՀՐԵԱ. Իրոք, արքա, լավ կլիներ, եթե մե՛զ տայիք նրան:

ՀԵՐՈՎՂԻ. Բավ է այդ մասին: Ես արդեն ձեզ տվել եմ իմ պատասխանը: Ես նրան ձեզ չեմ ուզում տալ: Դա մի մարդ է, որ տեսել է Աստծուն:

ՀՐԵԱ. Այդ, այդ անկարելի է: Եղիա մարգարեից հետո ոչ ոք Աստծուն չի տեսել: Եղիա մարգարեն վերջինն է եղել, որ տեսել է Աստծուն: Մեր ժամանակները Աստված մարդկանց չի երևում: Նա թաքուն է պահում իրան: Եվ դրա համար է, որ երկիրը լի է անբախտություններով:

ՄԻ ԱՅԼ ՀՐԵԱ. Վերջապես հայտնի չէ՞ իրոք տեսե՞լ է Եղիան Աստծուն, թե ոչ: Ավելի ճիշտ, նա Աստծո ստվերն է միայն տեսել:

ԵՐՐՈՐԴ ՀՐԵԱ. Աստված իրան երբեք չի թաքցնում: Նա իրան ցույց է տալիս միշտ և ամեն բանում: Աստված նույնպես և չարի մեջ է, ինչպես բարու մեջ:

ՉՈՐՐՈՐԴ ՀՐԵԱ. Այդպես չպետք է ասել: Դա շատ վտանգավոր միտք է: Դա մի միտք է, որ Ալեքսանդրիական դպրոցներից է եկել, որտեղ հունական փրիստոփայություն են սովորեցնում: Իսկ հույները կուսապաշտ են: Հույները մինչև իսկ թլպատված էլ չեն:

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՀՐԵԱ. Երբե՛ք չի կարելի իմանալ, թե ինչպես է վարվում Աստված: Խորհրդավոր է նրա ուղիները: Կարող է պատահել, որ այն, ինչ մենք չարիք ենք անվանում՝ բարիք է, իսկ այն, ինչ մենք բարիք ենք համարում՝ չարիք է: Ոչինչ չի կարելի իմանալ: Հարկավոր է լուր հնազանդվել ամեն բանի: Աստված շատ է զորավոր: Նա միաժամանակ հարվածում է և՛ թուլերին, և՛ ուժեղներին: Նա ոչ ոքի առավելություն չի տալիս:

ԱՌԱՋԻՆ ՀՐԵԱ. Այդ ճիշտ է: Սարսափելի՛ է Աստված: Նա փշրում է և թուլերին, և ուժեղներին, ինչպես ցորենն են փշրում սանդի մեջ: Բայց այդ մարդը Աստծուն երբեք չի տեսել: Եղիա մարգարեից հետո ոչ ոք չի տեսել

Աստծուն:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Լոեցրե՛ք զբանց: Դրանք ինձ ձանձրացնում են:

ՀԵՐՈՎԴ. Բայց ես լսել եմ, որ Յոքանան ինքն է Եղիա մարգարեն:

ՀՐԵԱ. Այդ անկարելի է: Եղիա մարգարեից հետո երեք հարյուր տարուց ավել է անցել:

ՀԵՐՈՎԴ. Կան այնպիսիները, որ ասում են, թե դա Եղիա մարգարեն է:

ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Ես համոզված եմ, որ դա Եղիա մարգարեն է:

ՀՐԵԱ. Ո՛հ, ո՛հ, դա Եղիա մարգարեն է:

ՅՈՒՔԱՆԱՆՆԻ ԶԱՅՆԸ. Հասել է օրը, հասել է Տիրոջ օրը, և ես լսում եմ նրա քայլերը լեռների վրա, նրա՛, ով աշխարհի Փրկիչը պիտի լինի:

ՀԵՐՈՎԴ. Դրանով ի՞նչ է ուզում ասել: Աշխարհի փրկի՞չ:

ՏԻԳԵԼԻՆ. Դա կեսարի տիրոջներից մեկն է:

ՀԵՐՈՎԴ. Բայց կեսարը Հրեաստան չի գալու: Ես երեկ Հռոմից նամակ ստացա: Ինձ բան չէին գրել այդ մասին: Վերջապես դուք, Տիրեղի, ձմեռը Հռոմ եք եղել, ոչինչ չե՞ք լսել այդ մասին:

ՏԻԳԵԼԻՆ. Ծջմարիտ որ, արքա, ես այդ մասին բան չեմ լսել: Ես միայն տիրոջն էի բացատրում: Դա կեսարի տիրոջներից մեկն է:

ՀԵՐՈՎԴ. Կեսարը չի կարող գալ, նա ոտացավ ունի: Ասում են, որ նրա ոտները փղի ոտների մնան են: Բացի այդ, կան նաև պետական նկատումներ: Ով հեռանում է Հռոմից՝ կորցնում է Հռոմը: Նա չի գա: Վերջապես կեսարը տեր է: Եթե կամենա՛ կարող է և գալ: Սակայն ես չեմ կարծում, որ նա գա:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Մարգարեի խոսքը կեսարի մասին չէր, արքա՛:

ՀԵՐՈՎԴ. Կեսարի մասին չէ՞ր:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Ոչ, արքա:

ՀԵՐՈՎԴ. Հապա ո՞ւմ մասին էր խոսում նա:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Մեսսիայի, որը եկել է:

ՀՐԵԱ. Մեսսիան չի եկել:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Նա եկել է և ամեն տեղ հրաշքներ է գործում:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Ո՛հ, ո՛հ, հրաշքներ: Ես հրաշքների չեմ հավատում: Ես այդ շատ եմ տեսել:

Մանկավիճիկն՝

Իմ հովհարը:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Այդ մարդն իսկական հրաշքներ է գործում: Այդպես, մի հարսանիքում, որ տեղի ունեւր Գալիլիայի մի փոքրիկ քաղաքում, մի բավական նշանավոր քաղաքում, նա ջուրը գինի դարձրեց: Այդ պատմել են ինձ մարդիկ, որ այնտեղ ներկա են եղել: Նմանապես, նա բժշկել է երկու բորոտների, որ նստած են եղել Կափառնաումի դարպասի

առջև, բժշկել է միայն իր ձեռքը նրանց վրա դնելով:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Ոչ, Կափառնաում նա երկու կույր է բժշկել:
ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Ոչ, բորոտ են եղել այդ երկուսը: Բայց նա կույրերի էլ է բժշկել: Նրան տեսել են մի սարի վրա, Հրեշտակների հետ խոսելիս:

ՍԱԴՈՒԿԵՑԻ. Հրեշտակ չկա:

ՓԱՐԻՍԵՑԻ. Հրեշտակներ կան, բայց ես չեմ հավատում, որ այդ մարդը խոսած լինի նրանց հետ:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Անցորդների մի բազմություն տեսել է նրան Հրեշտակների հետ խոսելիս:

ՍԱԴՈՒԿԵՑԻ. Ոչ Հրեշտակների:

ՀԵՐՈՎԴԴԱԴԱ. Ինձ նեղացնում են սրանք: Սրանք Հիմար են: Բոլորովին Հիմար են սրանք:

Մանկավիհին՝

Դեհ, լավ, իմ հովհարը: (Մանկավիհը տալիս է հովհարը): Դուք երազկոտ տեսք ունեք: Պետք չէ՛ երազել: Երազողները Հիվանդներ են: (Հովհարով խփում է մանկավիհին):

ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Նմանապես Յայրոսի դստեր հրաշքը:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Այո՛, այո՛, այդ կատարելապես հաստատ բան է: Այդ անկարելի՛ է ժխտել:

ՀԵՐՈՎԴԴԱԴԱ. Այս մարդիկ խենթացել են: Լուսնին շատ են նայել սրանք: Ասացեք թող լուսն:

ՀԵՐՈՎԴ. Ի՞նչ բան է այդ Յայրոսի դստեր հրաշքը:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Յայրոսի դուստրը մեռել էր և նա հարություն տվեց նրան:

ՀԵՐՈՎԴ. Նա մեռելներին հարությո՞ւն է տալիս:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Այո՛, արքա, նա մեռելներին հարություն է տալիս:

ՀԵՐՈՎԴ. Ես չեմ ուզում, որ նա այդ բանն անե: Ես այդ արդելում եմ նրան: Ես չեմ թույլատրում մեռելներին հարություն տալու: Պետք է գտնել այդ մարդուն և ասել, որ ես արդելում եմ մեռելներին հարություն տալը: Այժմ ո՞ւր է նա, այդ մարդը:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Ամեն տեղ, արքա, բայց շատ դժվար է գտնել նրան:

ԱՌԱՋԻՆ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ. Ասում են, որ նա այժմ Սամարիա է:

ՀՐԵԱ. Ուրեմն նա մեսսիան չէ, եթե որ Սամարիա է: Սամարացիների մոտ չէ, որ պիտի գա մեսսիան: Սամարացիները նզովված են: Նրանք երբեք տաճարներում զոհ չեն բերում Աստծուն:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԱԶՈՎՐԵՑԻ. Մի քանի օր է, որ նա հեռացել է Սամարիայից: Կարծեմ այժմ նա Երուսաղեմի շրջակայքում է:

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱԶՈՎՐԵՑԻ. Ո՛չ, ո՛չ, նա այնտեղ չէ: Ես Երուսաղեմից նոր եմ եկել: Ահա երկու ամիս է նրա մասին բան չի լսվում:

ՀԵՐՈՎԴ. Դա միևնույն է: Այնուամենայնիվ պետք է գտնել նրան և իմ կողմից ասել, որ չեմ թույլատրում մեռելներին հարուժյուն տալու: Ձուրը գինը դարձնել, բժշկել բորոտներին, կույրերին... Այդ ամենը նա կարող է անել, եթե կամենում է: Դրանց դեմ ասելիք չունեմ: Մինչև իսկ ինձ թվում է, որ բորոտներին բժշկելը բարի գործ է: Բայց ես չեմ թույլատրում մեռելներին հարուժյուն տալու: Սարսափելի կլինեք, եթե մեռելները հարուժյուն առնեին:

ՅՈՒՔԱՆԱԱՆԻ ՁԱՅՆԸ. Ահ, պազուտ, պոռնի՛կ կին: Ա՛հ, Բաբելոնի դուստր՝ ոսկի աչքերով և ոսկեներկ թերթիչներով: Լսի՛ր, թե ի՞նչ է ասում Աստված, — արձակեցե՛ք նրա վրա մարդկային բազմությունը, թող ժողովուրդը քարեր առնե և քարկոծե նրան:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Լռեցրե՛ք դրան:

ՅՈՒՔԱՆԱԱՆԻ ՁԱՅՆԸ. Որ զորապետները նրան պատառ—պատառ անեն իրանց սրերով, որ ջախջախեն իրանց վահաններով:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Այդ լրբություն է:

ՅՈՒՔԱՆԱԱՆ. Այդպես պիտի ջնջեմ ես անօրինությունը երկրի վրա, որպեսզի բոլոր կանայք սովորեն չհետևել դրա գարշ գործերին:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Դուք լսո՞ւմ եք: Նա իմ դեմ է խոսում: Եվ դուք թույլ եք տալիս, որ վիրավորեն ձեր կնոջը:

ՀԵՐՈՎԴ. Բայց նա ձեր անունը չտվեց:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Դա ի՞նչ նշանակութուն ունի: Դուք լավ գիտեք, որ նա ի՛նձ է ուզում վիրավորել: Եվ ես ձեր ամուսինն եմ, այնպես չէ՞:

ՀԵՐՈՎԴ. Այո՛, սիրելի և պատվարժան Հերովդիադա, դուք իմ ամուսինն եք, իսկ առաջ իմ եղբոր ամուսինն եք եղել:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Այն դո՛ւք էիք, որ խլեցիք ինձ նրա գրկից:

ՀԵՐՈՎԴ. Իրավ որ, ես ավելի ուժեղ էի, քան նա... Բայց չխոսեք այդ մասին: Ես դրա մասին չեմ ուզում խոսել: Դրա պատճառով էր, որ մարգարեն ասաց այն սարսափելի խոսքերը: Դրա պատճառով գուցե դժբախտություն պատահի: Չխոսեք դրա մասին: Ազնիվ Հերովդիադա, մենք մոռանում ենք մեր հյուրերին: Ինձ համար գինի լցրու, սիրելիս: Գինի լցրեք արծաթյա մեծ գավաթներն ու ապակյա մեծ գավաթները: Ես կեսարի կենացն եմ ուզում խմել: Այստեղ հոռմայեցիներ կան, պետք է խմել կեսարի կենացը:

ԱՄԵՆՔԸ ՄԻԱՍԻՆ. Կեսա՛ր, կեսա՛ր:

ՀԵՐՈՎԴ. Մի՞թե դուք չեք նկատում որքան գունատ է ձեր դուստրը:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Ձեզ ի՞նչ՝ գունատ է նա, թե ոչ:

ՀԵՐՈՎԴ. Ես երբեք նրան այդքան գուճատ չեմ տեսել:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Չպետք է նայել նրան:

ՅՈՒՔԱՆԱԱՆԻ ԶԱՅՆԸ. Այն օրն արեգակը սև կլինի, որպես ստեփ վերարկու և լուսինը կլինի կարմիր, որպես արյուն և երկնքի աստղերը գետին կթափվեն, որպես թղենու կանաչ պտուղներն են թափվում թղենուց, և երկրային թագավորները կսոսկան:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Ա՛հ, ա՛հ, ես շատ կուզենայի տեսնել այն օրը, երբ, ինչպես դա է ասում՝ լուսինը կդառնա կարմիր, որպես արյուն և երբ աստղերը գետին կթափվեն թղենու կանաչ պտուղների նման: Հարբած մարդու նման է խոսում այդ մարգարեն: Ինձ համար անտանելի է նրա ձայնի հնչյունը: Ես ատում եմ նրա ձայնը: Հրամայեցե՛ք, որ լռե:

ՀԵՐՈՎԴ. Ո՛չ: Ես չեմ հասկանում ինչ է ասում նա, բայց այդ կարող է մարգարեություն լինել:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Ես մարգարեությունների չեմ հավատում: Նա գինովցած մարդու նման է խոսում:

ՀԵՐՈՎԴ. Գուցե նա Աստծո գինով է գինովցել:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Դա՛ ի՞նչ գինի է՝ Աստծո գինին: Որպես՞ խաղողից է: Ո՞ր հնձանում կարելի է գտնել այդ գինին:

ՀԵՐՈՎԴ (որ չի դադարում Սալոմեին նայելուց). Տիգելին, կեսարը հետդ չխոսե՛ց, երբ դու վերջին անգամ Հոռոմ էիր:

ՏԻԳԵԼԻՆ. Ինչի՞ մասին:

ՀԵՐՈՎԴ. Ինչի մասի՞ն: Ա՛հ, ես ձեզնից բա՞ն հարցրի, այնպես չէ՞: Մոռացա, թե ինչ էի ուզում իմանալ ձեզնից:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Դուք դարձյալ իմ դեստերն եք նայում: Նրան չպետք է նայել: Ես արդեն ձեզ ասել եմ այդ :

ՀԵՐՈՎԴ. Դուք դրանից բացի ուրիշ բան չեք ասում:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Ես այդ կրկնո՛ւմ եմ:

ՀԵՐՈՎԴ. Իսկ տաճարի վերականգնումը, որի մասին այնքա՛ն խոսվել է: Արդյոք մտադի՞ր են մի բան անելու: Ասում են, որ սրբարանի վարապույրն անհայտացել է, այնպե՛ս չէ՞:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Դու ինքդ ես վերցրել այն: Դու անխմաստ բաներ ես ասում: Ես չեմ ուզում այստեղ մնալ: Վերադառնա՛նք:

ՀԵՐՈՎԴ. Սալոմե՛, պարեցեք ինձ համար:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Ես չեմ ուզում, որ նա պարե:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես պարել չեմ ուզում, տետրա՛րք:

ՀԵՐՈՎԴ. Սալոմե՛, դո՛ւստր Հերովդիադայի, պարեցե՛ք ինձ համար:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Հանգիստ թողեք նրան:

ՀԵՐՈՎԴ. Ես ձեզ հրամայում եմ, որ պարեք, Սալոմե:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես չեմ պարի, տետրա՛րք:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. /Ծիծաղելով/. Տեսնո՞ւմ եք, ինչպես հնազանդ է նա:

ՀԵՐՈՎԻԹ. Ինձ ի՞նչ՝ կպարե նա, թե ոչ: Ինձ համար միևնույն է: Ես երջանիկ եմ այս երեկո: Ես երբեք այսպես երջանիկ չեմ եղել:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Մոռայլ տեսք ունի նա, տեսարարքը: Նա մոռայլ տեսք ունի, այնպես չէ՞:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Նա մոռայլ տեսք ունի:

ՀԵՐՈՎԻԹ. Եվ ինչո՞ւ պետի երջանիկ չլինեմ: Կեսարը, որ աշխարհի տերն է, որ ամեն ինչի տերն է՝ սիրում է ինձ: Եվ ահա նա ինձ թանկագին ընծաներ է ուղարկել: Նա խոստացել է Հռոմ կանչել Կապադովկիայի թագավորին, որ իմ թշնամին է: Հռոմում գուցե նրան խաչեն: Ինչ որ ուզենա կարող է անել նա, կեսարը: Նա տեր է: Ուրեմն տեսնում եք, որ ես ունեմ իրավունք երջանիկ լինելու: Չկա աշխարհում ոչինչ, որ կարողանար իմ ուրախությունը խանգարել:

ՅՈՒՔԱՆԱԱՆԻ ԶԱՅՆԸ. Նա բազմած պիտի լինի իր գահին: Միրանի և բոսորակ պիտի լինի նրա հագին: Եվ նրա ձեռքին մի ոսկի անոթ, լի իր հայհոյություններով: Եվ Տիրոջ հրեշտակը պիտի հարվածե նրան: Որդերի կերակուր պիտի լինի նա:

ՀԵՐՈՎԻԹԻԱԴԱ. Լսո՞ւմ եք, ինչ է ասում նա ձեր մասին: Ասում է, որ դուք որդերի կերակուր պիտի լինեք:

ՀԵՐՈՎԻԹ. Նա իմ մասին չի խոսում: Նա իմ դեմ երբեք չի խոսում: Նա խոսում է կապադովկիացի թագավորի մասին: Կապադովկիացի թագավորի, որն իմ թշնամին է: Այդ նա՛ է, որ որդերի կերակուր պիտի դառնա: Իմ մասին չէ այդ: Նա, այդ մարգարեն, իմ դեմ ոչինչ չի ասում, բացի նրանից, որ ես անարդար վարվեցի՝ կնություն անելով իմ եղբոր կնոջը: Գուցե իրավացի է նա՛ չէ՞ որ դուք անպտուղ եք:

ՀԵՐՈՎԻԹԻԱԴԱ. Ե՞ս եմ անպտուղ, ե՞ս: Եվ այդ ասողը դո՛ւք եք, դո՛ւք, որ շարունակ իմ դստերն եք նայում, դուք, որ ուզում եք նրան պարել տալ ձեր հաճույքի համար: Միծաղելի են ձեր խոսքերը: Ես զավակ ունեցել եմ: Դուք եք, որ երբեք զավակ չեք ունեցել, նույնիսկ ձեր հարճերից որևէ մեկից: Այդ դո՛ւք եք անպտուղ, ո՛չ թե ես:

ՀԵՐՈՎԻԹ. Լռեցե՛ք: Ես ձեզ ասում եմ, որ դուք անպտուղ եք: Դուք ինձ մի զավակ չտվիք և մարգարեն ասում է, որ մեր ամուսնությունը ճշմարիտ ամուսնություն է: Նա ասում է, որ դա ազգապիղծ ամուսնություն է, մի ամուսնություն, որ դժբախտություն պիտի բերե: Վախենամ թե նա իրավացի է: Ես հավատացած եմ, որ նա իրավացի է: Սակայն այժմ այդ բաների վրա խոսելու ժամանակը չէ: Այժմ ես ուզում եմ երջանիկ լինել: Եվ իրո՞ք ես երջանիկ եմ: Ոչ մի բան պակաս չէ:

ՀԵՐՈՎԻԹԻԱԴԱ. Ես շատ գոհ եմ, որ դուք այս երեկո այդպես լավ եք տրամադրված: Դա արտասովոր բան է: Բայց ուշ է արդեն: Վերադառնանք: Մի մոռանաք, որ արևը ծագելուն պես մենք բոլորս որսի պիտի գնանք: Կեսարի դեսպաններին ամեն կերպ պետք է պատվել, այնպես չէ՞:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԻՆՎՈՐ. Որքան մռայլ տեսք ունի նա, տետրարքը:

ԱՌԱՋԻՆ ԶԻՆՎՈՐ. Այո՛, նա մռայլ տեսք ունի:

ՀԵՐՈՎԴ. Սալոմե՛, Սալոմե՛, պարեցե՛ք ինձ համար: Ես ձեզ աղաչում եմ, որ պարեք ինձ համար: Տխուր եմ ես այս երեկո: Այո՛, ես շատ եմ տխուր այս երեկո: Երբ ես այստեղ եկա, արյան մեջ սայթաքեցի՝ դա վատ նշան է, և ես լսեցի, ես հավատացած եմ, որ լսեցի օդում ինչ—որ թևերի թափահարում, ինչ—որ հսկայական թևերի թափահարում: Չգիտեմ այդ ի՞նչ է նշանակում: Ես տխուր եմ այս երեկո: Ուրեմն, պարեցե՛ք ինձ համար, Սալոմե՛, աղաչում եմ ձեզ: Եթե դուք ինձ համար պարե՛ք, կարող եք պահանջել ինձնից ինչ և կամենաք, և ես կտամ ձեզ: Այո, պարեցե՛ք ինձ համար, Սալոմե՛, և ես կտամ ձեզ ինչ և պահանջեք, թեկուզ իմ թագավորության կեսը:

ՍԱԼՈՄԵ /վեր կենալով/. Դուք կտաք ինձ ամենը, տետրա՛րք, ինչ էլ որ պահանջե՞մ:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Մի՛ պարեք, դուստր իմ:

ՀԵՐՈՎԴ. Ամեն ինչ, թեկուզ այդ իմ թագավորության կեսը լինի:

ՍԱԼՈՄԵ. Դուք երդվո՞ւմ եք, տետրա՛րք:

ՀԵՐՈՎԴ. Ես երդվում եմ, Սալոմե:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Դուստր իմ, մի՛ պարեք:

ՍԱԼՈՄԵ. Ինչո՞վ եք երդվում դուք, տետրա՛րք:

ՀԵՐՈՎԴ. Իմ կյանքով, իմ թագով, իմ աստվածներով: Ինչ էլ որ կամենաք դուք՝ ես կտամ ձեզ, եթե պարեք ինձ համար, թեկուզ իմ թագավորության կեսը պահանջեք: Օ՛, Սալոմե՛, Սալոմե՛, պարեցե՛ք ինձ համար:

ՍԱԼՈՄԵ. Դուք երդվեցի՛ք, տետրարք:

ՀԵՐՈՎԴ. Ես երդվեցի, Սալոմե:

ՍԱԼՈՄԵ. Ինչ էլ որ պահանջեմ ձեզնից, թեկուզ ձեր թագավորության կե՞սը լինի դա:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Մի՛ պարեք, դուստր իմ:

ՀԵՐՈՎԴ. Անգամ եթե իմ թագավորության կեսը լինի դա: Դու չքնադագեղ թագուհի կլինես, Սալոմե, եթե կամենաս պահանջել իմ թագավորության կեսը: Նա շատ չքնաղ թագուհի կլինի, այնպես չէ՞: Ա՛հ, ցուրտ է այստեղ: Այստեղ մի ցուրտ քամի է փչում, և ես լսում եմ... Ինչո՞ւ եմ լսում այդ թևերի թափահարումը: Օ՛հ, կարելի է կարծել, թե դա մի թռչուն է, մի ահագին սև թռչուն է, որ սավառնում է պատշգամբի վրա: Բայց ինչո՞ւ չեմ կարողանում տեսնել նրան: Եվ սարսափելի է նրա թևերի թափահարումը: Սարսափելի է նրա թևերի թափահարումից առաջացած քամին: Դա ցուրտ քամի է: Բայց ոչ, բոլորովին ցուրտ չէ: Ընդհակառակը, սաստիկ տաք է: Ես խեղդվում եմ: Զուր լցրեք իմ ձեռներին: Զյուն տվեք՝ ուտեմ: Բացե՛ք վերարկուհիս կոծակները: Ո՛չ: Թողե՛ք այդ: Այդ իմ պսակն

է, որ ցավ է պատճառուում ինձ: Իմ վարդէյա պսակը: Կարծես կրակից են այդ ծաղիկները: Նրանք այրեցին իմ ճակատը: /Նա պոկու՞մ է գլխից ու սեղանի վրա է գցում իր պսակը/: Ա՛հ, վերջապես ես շնչում եմ: Որքան կարմիր են այս թերթերը: Կարծես արյան բծեր են սփռոցի վրա: Այդ ոչինչ: Ձի կարելի որևէ նշան որոնել ամեն մի տեսածդ բանում: Այդպիսով անհնար է դառնում կյանքը: Ավելի լավ է ասել, որ արյան բծերը նույնքան գեղեցիկ են, որքան և վարդի թերթերը: Ավելի լավ կլինե՞ր այդպես ասել: Սակայն չխոսենք այդ մասին: Այժմ ես երջանիկ եմ: Ես շատ եմ երջանիկ: Եվ ունեմ իրավունք երջանիկ լինելու, այնպես չէ՞: Ձեր դուստրը կպարծի ինձ համար: Դուք պիտի պարեք ինձ համար, այնպես չէ՞, Սալոմե: Դուք խոստացաք պարել ինձ համար:

ՀԵՐՈՒՎԴԻԱԴԱ. Ես չեմ ուզում, որ նա պարե:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես կպարեմ ձեզ համար, տետրա՛րք:

ՀԵՐՈՒՎԴ. Լսո՞ւմ եք, ինչ է խոսում ձեր դուստրը: Նա կպարծի ինձ համար: Լավ է այդ, Սալոմե, որ պարելու եք դուք ինձ համար: Եվ երբ կվերջանա ձեր պարը, մի՛ մոռանաք պահանջելու ինձնից ինչ էլ որ կամենաք, թեկուզ դա իմ թագավորության կեսը լինի: Ես երգվի եմ, այնպես չէ՞:

ՍԱԼՈՄԵ. Դուք երգվել եք, տետրա՛րք:

ՀԵՐՈՒՎԴ. Եվ ես երբեք չեմ դրժի իմ խոսքը: Ես նրանցից չեմ, որ իրանց խոսքը դրժում են: Ես ստել չգիտեմ: Ես իմ խոսքի գերին եմ և իմ խոսքը թագավորի խոսք է: Կապաղովկիայի թագավորը միշտ ստում է, բայց չէ՞ որ նա իսկական թագավոր էլ չէ: Նա երկչոտի մեկն է: Բացի այդ, նա ինձ փող է պարտ և չի ուզում տալ: Նա մինչև իսկ վիրավորանք է հասցրել իմ դեսպաններին: Նա շատ վիրավորական բաներ է ասել: Սակայն, երբ Հոռոմ գնա, կեսարը նրան պիտի խաչ հանե: Ես հավատացած եմ, որ Կեսարը նրան կխաչե: Իսկ եթե ոչ, միևնույն է, նա որդերի կերակուր պիտի լինի, պիտի մեռնի: Այդպես գուշակեց մարգարեն: Դեհ, Սալոմե, ինչի՞՞ եք սպասում:

ՍԱԼՈՄԵ. Սպասում եմ, որ ստրկուհիներն ինձ համար անուշահոտ օծանելիքներ և յոթը ծածկույթ բերեն ու հանեն իմ սանդալները:

**Ստրկուհիները բերում են անուշահոտ օծանելիքներ, յոթը
ծածկույթ և հանում են Սալոմեի սանդալները**

ՀԵՐՈՒՎԴ. Ա՛հ, դուք մերկ ոտներով պիտի պարեք: Այդ լավ է, շատ լա՛վ է այդ: Ձեր փոքրիկ ոտները նման կլինեն սպիտակ աղավնյակների: Նրանք նման են մանրիկ, սպիտակ ծաղիկների, որ պարում են ծառի վրա... Ա՛հ, ո՛չ: Նա արյան մեջ պիտի պարե: Գետնի վրա արյուն է: Ես չեմ ուզում, որ նա արյան մեջ պարե: Դա շատ վատ նշան կլինի:

ՀԵՐՈՒՎԴԻԱԴԱ. Ձեզ ի՞նչ, թե նա արյան մեջ կպարե: Ձէ՞ որ դուք

գնում էիք արյան միջով, դուք...

ՀԵՐՈՎԴ. Ինձ ի՞նչ: Ա՛հ, նայեցեք լուսնին: Նա կարմիր դարձավ: Նա դարձավ կարմիր՝ որպես արյուն: Այդ լավ գուշակեց մարգարեն: Նա գուշակեց, որ լուսինը կդառնա կարմիր՝ որպես արյուն: Այդպես ասաց նա, այնպես չէ՞: Դուք բոլորդ այդ լսեցիք: Լուսինը դարձավ կարմիր՝ որպես արյուն: Դուք այդ չի՞ք տեսնում:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Ես այդ լավ եմ տեսնում: Եվ ասողերը ցած են թափվում, որպես թզենու կանաչ պտուղներ, այնպես չէ՞: Եվ արևը դառնում է սև, որպես ստեփ վերարկու, և երկրի թագավորները սոսկում են: Ահա այդ գուշեց և երևում է: Գոնե մի անգամ իր կյանքի ընթացքում մարգարեն իրավացի դուրս եկավ — երկրի թագավորները սոսկում են: Սակայն վերադառնա՛նք: Դուք տկար եք: Հռոմում կկարծեն, թե դուք խելագարվել եք: Վերադառնա՛նք, ասում եմ ձեզ:

ՅՈՒՔԱՆԱՆԻ ՁԱՅՆԸ. Մ՛վ է նա, որ գալիս է Էդոմից, որ գալիս է Բոսրայից իր ծիրանի հագուստով, որը շողշողում է իր հագուստի գեղեցկութամբ և որ քայլում է ամենակարող զորությամբ: Ինչո՞ւ նրա հագուստը բոսորաների է:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Վերադառնա՛նք: Այդ մարդու ձայնը զայրույթով է լցնում իմ սիրտը: Ես չեմ ուզում, որ իմ դուստրը պարե, քանի որ այդ մարդն աղաղակում է այնտեղ: Ես չեմ ուզում, որ իմ դուստրը պարե, քանի որ դուք այդպե՛ս եք նայում նրան: Վերջապես ես չեմ ուզում, որ նա պարե:

ՀԵՐՈՎԴ. Վեր մի՛ ելնի, իմ կին, իմ թագուհի, անօգուտ է այդ: Մինչև որ նա չպարե, ես չեմ վերադառնա: Պարեցե՛ք, Սալոմե, պարեցե՛ք ինձ համար:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Մի՛ պարեք. դուստր իմ:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես պատրաստ եմ, տետրա՛րք:

Սալոմեն պարում է յոթը ծածկույթի պարը

ՀԵՐՈՎԴ. Ա՛հ, սքանչելի՛ է, սքանչելի՛ է այդ: Տեսնո՞ւմ եք, նա պարեց ինձ համար, ձեր դուստրը: Մոտեցե՛ք, Սալոմե, մոտեցե՛ք, որպեսզի ես կարողանամ վարձատրել ձեզ: Ա՛հ, պարուհիներին ես լավ եմ վարձատրում: Ես քեզ լավ պիտի վարձատրեմ: Ինչ էլ որ կամենա՞ պիտի տամ քեզ: Ասա՛, ի՞նչ ես ուզում, Սալոմե:

ՍԱԼՈՄԵ (ծուճկ չոքելով). Ես ուզում եմ, որ այժմ իսկ բերեն ինձ, արծաթյա ափսեի վրա...

ՀԵՐՈՎԴ (ծիծաղելով). Արծաթյա ափսեի վրա՞... Այո՛, իհարկե արծաթյա ափսեի վրա... Որքան նազելի՛ է սա, նայեցեք, այնպես չէ՞: Ի՞նչ եք ուզում, որ բերեն ձեզ համար արծաթյա ափսեի վրա, իմ սիրելի, իմ գեղանի Սալոմե, դուք, որ Հրեաստանի կուսերի մեջ ամենից չքնազեղն եք:

Ի՞նչ է եք ուզում, որ բերեն ձեզ արծաթյա ափսեի վրա: Ասացեք ինձ: Ինչ էլ որ լինի պիտի տամ ձեզ: Իմ դանձեռը ձե՛զ են պատկանում: Ուրեմն ի՞նչն է այդ, Սալոմե:

ՍԱԼՈՄԵ (վեր կենալով). Յոքանաանի գլուխը:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Ահ, այդ լավ ասացիր, դուստր իմ:

ՀԵՐՈՎԴ. Ո՛չ, ո՛չ:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Այդ լավ է ասված, դուստր իմ:

ՀԵՐՈՎԴ. Ո՛չ, ո՛չ: Սալոմե՛, դուք այդ չեք պահանջում ինձնից: Ձեր մորը մի՛ լսեք: Նա միշտ վատ խորհուրդներ է տալիս ձեզ: Նրան չպետք է լսել:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես իմ մո՛րը չեմ լսում: Դա իմ սեփական հաճույքի համար է, որ պահանջում եմ ես Յոքանաանի գլուխը արծաթյա ափսեի վրա դրած: Դուք երգվել եք, Հերովդ: Մի՛ մոռանաք, որ դուք երգվել եք:

ՀԵՐՈՎԴ. Ես գիտեմ այդ: Ես երգվեցի իմ աստվածներով: Ես այդ լավ գիտեմ, սակայն աղաչում եմ ձեզ, Սալոմե՛, մի այլ բան պահանջեցեք ինձնից: Պահանջեցեք իմ թագավորության կեսը և ես կտամ ձեզ: Բայց մի պահանջեք այն, ինչ պահանջեցիք դուք:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես ձեզնից Յոքանաանի գլուխն եմ պահանջում:

ՀԵՐՈՎԴ. Ո՛չ, ո՛չ, ես չեմ ուզում:

ՍԱԼՈՄԵ. Դուք երգվել եք, Հերովդ:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Այո՛, դուք երգվել եք: Բոլորը լսեցին ձեզ: Դուք երգվեցիք բոլորի առաջ:

ՀԵՐՈՎԴ. Դուք լսեցե՛ք, ես ձեզ հետ չեմ խոսում:

ՀԵՐՈՎԴԻԱԴԱ. Իմ դուստր իրավացի է, երբ այդ մարդու գլուխն է պահանջում: Այդ մարդը լուտանք է թափում իմ վրա: Նա հրեշավոր բաներ է ասում իմ մասին: Երևում է, որ իմ դուստրը սիրում է իր մորը: Մի՛ գիշեք, դուստր իմ: Նա երգվել է, երգվել է նա:

ՀԵՐՈՎԴ. Լռեցե՛ք, հետո մի՛ խոսեք: Սալոմե՛, խոհեմ պետք է լինել, այնպես չէ՞: Այնպես չէ՞, պետք է լինել խոհեմ: Ես ձեր վերաբերմամբ երբեք խիստ չեմ եղել: Ես ձեզ միշտ սիրել եմ: Գուցե և չափից դուրս եմ սիրել ձեզ: Ուրեմն այդ մի պահանջեք: Սարսափելի է, զարհուրելի է ինձնից այդ պահանջի... Եվ իրոք, ես չեմ հավատում, որ դուք լուրջ եք պահանջում այդ: Գլխատված մարդու մի գլուխ – մի՞թե այլանդակ բան չէ՞ դա: Ազդիկն այդպիսի բանի չպիտի նայի: Եվ ի՞նչ հաճույք պիտի ստանաք դրանից: Ոչինչ: Ո՛չ, ո՛չ, դուք այդ չեք ուզում: Մի ակնթարթ լսեցեք ինձ: Ես մի զմրուխտ ունեմ – մի մեծ ու կլոր զմրուխտ, որն ինձ կեսարի սիրելին է ուղարկել: Եթե դուք նայեք այդ զմրուխտին – կտեսնեք այն, ինչ կատարվում է անսահման տարածություն վրա: Ինքը՛ կեսարը, երբ ցրվի է գնում, հետը մի այդպիսի զմրուխտ վերցնում: Բայց իմն ավելի մեծ է: Աշխարհիս ամենախոշոր զմրուխտն է դա: Դուք այդ եք ուզում, այնպես

չէ՞: Պահանջեցիք, և ես կտամ ձեզ այն:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես Յոքանասանի գլուխն եմ պահանջում:

ՀԵՐՈՎԼԻ. Դուք ինձ չեք լսում, դուք չեք լսում ինձ: Թույլ տվեք խոսեմ,

Սալոմե՛:

ՍԱԼՈՄԵ. Յոքանասանի գլուխը:

ՀԵՐՈՎԼԻ. Ո՛չ, դուք այդ չեք ուզում: Դուք այդ լոկ ինձ տանջելու համար եք ասում: Լոկ այն պատճառով, որ մի ամբողջ երեկո ձեզ էի նայում ես: Այո՛, այդպես է: Ես ամբողջ երեկո ձեզ էի նայում: Ձեր գեղեցկությունը շփոթեցրեց ինձ: Ձեր գեղեցկությունը սարսափելի կերպով շփոթեցրեց ինձ, և ես չափից դուրս շատ նայեցի ձեզ: Բայց ես այլևս այդպես չեմ անի: Չպետք է նայել ո՛չ առարկաներին, ո՛չ մարդկանց: Միայն Հայելիներին պետք է նայել: Որովհետև Հայելիները լոկ դիմակներ են ցույց տալիս մեզ: Օ՛հ, օ՛, դիմի՛. ես ծարավ եմ: Սալոմե՛, Սալոմե՛, բարեկամ լինե՛ք: Վերջապես տեսե՛ք... Ի՞նչ էի ուզում ասել ես: Այն ի՞նչ էր: Ա՛հ, մտաբերեցի: Սալոմե՛, մոտ եկեք: Վախենամ ինձ չլսեք: Սալոմե՛, դուք գիտե՞ք իմ սպիտակ սիրամարգններին, իմ սիրո՛ւն, սպիտակ սիրամարգններին, որ դրոսնում են այգում մրտենիների և նոճիների մեջ: Նրանց կտուցները ոսկեգոծ են և այն հատիկները, որ նրանք են կացահարում — նույնպես ոսկեգոծ են: Եվ այդ սիրամարգնների ոտները ներկված են, ծիրանագու՛ւն: Երբ նրանք կանչում են՝ անձրև է գալիս, իսկ երբ սկսում են պարել իրանց սիրամարգի պարը՝ երկնքում լուսնյակն է երևում: Նրանք զույգ—զույգ են ման գալիս նոճիների ու սև մրտենիների մեջ և նրանցից ամեն մեկին խնամում է մի առանձին ստրուկ: Երբեմն նրանք թռչում են ծառերի մեջ, երբեմն հանգաստանում մարդազեսների վրա և լճակի շուրջը: Աշխարհիս երեսին դրանից սքանչելի թռչուն չկա... Աշխարհում չկա ոչ մի թաղավոր, որ այդպիսի սքանչելի թռչուններ ունենա: Ես հավատացած եմ, որ կեսարն անգամ չունի այդպիսի գմայելի թռչուններ: Եվ ես կտամ ձեզ հիտուն սիրամարգ: Նրանք ամենուրեք կուղեկցեն ձեզ և նրանց միջև դուք մի ահագին, սպիտակ ամպով շրջապատված լուսնյակի կլինեք նման: Ես ձեզ կտամ բոլորը: Միայն հարյուր հատ ունեմ ես և աշխարհում չկա ոչ մի թաղավոր, որն իմ սիրամարգների նման սիրամարգ ունենա, բայց ես ձեզ կնվիրեմ բոլորը: Միայն թե պետք է ազատեք ինձ իմ խոստումից և չպահանջեք այն, ինչ պահանջեցիք:

Նա գատարկում է դիմու բաժակը

ՍԱԼՈՄԵ. Տվե՛ք ինձ Յոքանասանի գլուխը:

ՀԵՐՈՎԼԻԱՄԻ. Այդ լավ է ասված, դուևսոր իմ: Դուք ծիծաղելի եք ձեր սիրամարգներով:

ՀԵՐՈՎԼԻ. Լսեցի՛ք: Դուք շարունակ աղաղակում եք: Դուք աղաղակում

չէ՞: Պահանջեցեք, և ես կտամ ձեզ այն:

ՍԱԼՈՄԵ. Ես Յոքանաանի գլուխն եմ պահանջում:

ՀԵՐՈՎՂԻ. Դուք ինձ չեք լսում, դուք չեք լսում ինձ: Թույլ տվեք խոսեմ, Սալոմե՛:

ՍԱԼՈՄԵ. Յոքանաանի գլուխը:

ՀԵՐՈՎՂԻ. Ո՛հ, դուք այդ չեք ուզում: Դուք այդ լոկ ինձ տանջելու համար եք ասում: Լոկ այն պատճառով, որ մի ամբողջ երեկո ձեզ էի նայում ես: Այո՛, այդպես է: Ես ամբողջ երեկո ձեզ էի նայում: Ձեր գեղեցկությունը շփոթեցրեց ինձ: Ձեր գեղեցկությունը սարսափելի կերպով շփոթեցրեց ինձ, և ես չափից դուրս շատ նայեցի ձեզ: Բայց ես այլևս այդպես չեմ անի: Չպետք է նայել ո՛չ առարկաներին, ո՛չ մարդկանց: Միայն հայելիներին պետք է նայել: Որովհետև հայելիները լոկ դիմակներ են ցույց տալիս մեզ: Օ՛հ, օ՛, դիրի՛. ես ծարավ եմ: Սալոմե՛, Սալոմե՛, բարեկամ՛ լինենք: Վերջապես տեսե՛ք... Ի՞նչ էի ուզում ասել ես: Այն ի՞նչ էր: Ա՛հ, մտաբերեցի: Սալոմե՛, մոտ եկեք: Վախենամ ինձ չլսեք: Սալոմե՛, դուք գիտեք իմ սպիտակ սիրամարգններին, իմ սիրո՛ւն, սպիտակ սիրամարգններին, որ զբոսնում են այգում մրտենիների և նոճիների մեջ: Նրանց կառուցները ոսկեզօծ են և այն հատիկները, որ նրանք են կտցահարում — նույնպես ոսկեզօծ են: Եվ այդ սիրամարգնների ոտները ներկված են, ծիրանագո՛ւշյն: Երբ նրանք կանչում են՝ անձրև է գալիս, իսկ երբ սկսում են պարել իրանց սիրամարգի պարը՝ երկնքում լուսնյակն է երևում: Նրանք զույգ—զույգ են ման գալիս նոճիների ու սև մրտենիների մեջ և նրանցից ամեն մեկին խնամում է մի առանձին ստրուկ: Երբեմն նրանք թռչում են ծառերի մեջ, երբեմն հանգաստանում մարգագետնի վրա և լճակի շուրջը: Աշխարհիս երեսին դրանից սքանչելի թռչուն չկա... Աշխարհում չկա ոչ մի թագավոր, որ այդպիսի սքանչելի թռչուններ ունենա: Ես հավատացած եմ, որ կեսարն անգամ չունի այդպիսի թռչուններ: Եվ ես կտամ ձեզ հիսուն սիրամարգ: Նրանք ամենուրեք կուղեկցեն ձեզ և նրանց միջև դուք մի ահագին, սպիտակ ամպով շրջապատված լուսնյակի կլիներ նման: Ես ձեզ կտամ բոլորը: Միայն հարյուր հատ ունեմ ես և աշխարհում չկա ոչ մի թագավոր, որն իմ սիրամարգնների նման սիրամարգ ունենա, բայց ես ձեզ կնվիրեմ բոլորը: Միայն թե պետք է ազատեք ինձ իմ խոստումից և չպահանջեք այն, ինչ պահանջեցիք:

Նա դատարկում է դինու բաժակը

ՍԱԼՈՄԵ. Տվե՛ք ինձ Յոքանաանի գլուխը:

ՀԵՐՈՎՂԻԱԴԱ. Այդ լավ է ասված, դուստր իմ: Դուք ծիծաղելի եք ձեր սիրամարգներով:

ՀԵՐՈՎՂԻ. Լռեցե՛ք: Դուք շարունակ աղաղակում եք: Դուք աղաղակում

եք, որպես արյունարբու մի գազան: Չպետք է այդպես աղաղակել: Ձեր ձայնը գրգռում է ինձ: Լսեցե՛ք, ասում եմ ձեզ: Սալոմե՛, մտածեցեք, թե ինչ եք անում: Գուցե Աստծուց է ուղարկված այդ մարդը: Ես հավատացած եմ, որ նա Աստծուց է ուղարկված: Նա սուրբ մարդ է: Աստծո աջն է դիպել նրան: Այդ խոսքերն Աստված է դրել նա բերանը: Պալատում, ինչպես և անապատում, Աստված միշտ նրա հետ է: Համենայն դեպս դա Հնարավոր է: Ոչ ոք չգիտե, բայց գուցե Աստված նրա կողմն է և նրա հետ: Եվ եթե նա մեռնի, գուցե դժբախտություն պատահի: Վերջապես նա ասաց, որ այն օրը, երբ նա մեռնի, մեկին դժբախտություն պիտի պատահի: Այդ միայն ինձ կարող է պատահել: Հիշո՛ւմ եք, երբ ես այստեղ եկա՝ սայթաքեցի արյան մեջ: Բացի դրանից, ես լսեցի թևերի թափահարում: Դրանք շատ վատ նշաններ են: Ուրիշ նշաններ էլ կային: Ես հավատացած եմ, որ կային և այլ նշաններ, թեև ես չնկատեցի նրանց: Ուրեմն, Սալոմե՛, չէ՞ որ դուք չեք կամենում, որ ինձ դժբախտություն պատահի: Դուք այդ չեք կամենում: Վերջապես լսեցե՛ք ինձ:

ՍԱԼՈՄԵ. Տվե՛ք ինձ Յոքանաանի գլուխը:

ՀԵՐՈՎԴ. Տեսնո՞ւմ եք, դուք ինձ չեք լսում: Բայց Հանգիստ եղեք: Ես բոլորովին Հանգիստ եմ: Ես շատ Հանգիստ եմ: Լսեցե՛ք, ես թաքուն պահած զարդեր ունեմ, որ ձեր մայրն իսկ չի տեսել, բոլորովին արտասովոր զարդարանքներ: Ես ունեմ մարդարայա մի մանյակ, որ չորս շաբթ մարդարաից է հյուսված: Կարծես լուսնյակներ լինեն արծաթյա ճառագայթների վրա շարված: Կարծես ոսկեղեն մի ցանցով բռնված հիսուն լուսնյակ լինի: Մի թագուհի կրել է այդ իր փղոսկրյա լանջին: Դու էլ թագուհու նման զեղանի կլինես, եթե կրես այն: Ես ունեմ երկու տեսակ մեղեքսիկներ: Մեկը սև է, որպես գինի, մյուսը կարմիր, որպես ջրախառն գինի: Ես տոպազներ ունեմ, որ դեղին են, որպես վագրի աչքերը և տոպազներ, որ վարդագույն են, որպես աղավինների աչքերը և տոպազներ, որ կանաչ են, որպես կատունների աչքերը: Ես ոպալներ ունեմ, որոնք միշտ փայլում են բոցով և ոպալներ, որոնք սիրտ են տխրեցնում և վախենում են մութից: Ես ունեմ եղնգնաքարեր, որ մեռած կնոջ բիբերի են նման, ես ունեմ լուսնաքարեր, որոնք փոխվում են, երբ լուսնյակն է փոխվում և գունատվում են, երբ արև են տեսնում: Ես ունեմ շափյուղներ, որ ձկնի չափ խոշոր են և կապույտ են որպես կապույտ ծաղիկները: Նրանց մեջ ծովն է տատանվում և լուսինը բնավ չի պղտորում նրա ալիքների կապույտը: Ես ունեմ ոսկեքարեր և և կապույտ գմբուխտներ, ես ունեմ ոսկեպրասներ ու սուտակներ, ես ունեմ սարդիոններ և հակինթներ և քաղքեղոսի քարեր և ես ձեզ կտամ այդ բոլորը, այո՛, բոլորը և կապելացնեմ դրան այլ բաներ ևս: Հնդկաստանի թագավորը նորերս թուրքականների փետուրներից հյուսված մի հովհար է ուղարկել ինձ: Նումիդիայի թագավորը՝ մի զգեստ, որ ջայլամների փետուրներից է հյուսված: Ես ունեմ մի բյուրեղ, որին նայելը

կանանց արգելված է, նույնիսկ պատանիները չեն կարող նայիլ առանց նախօրոք դանաՀարուժյան ենթարկվելու: Մի սաղափյա արկղում ես ունեմ երեք սքանչելի փերուղ: Եթե այդ փերուղները ճակատիդ կրես՝ կարող ես երևակայել այնպիսի բաներ, որոնք գոյութուն չունեն, իսկ եթե ձեռքիդ վրա կրես, կարելի է կանանց անպտուղ դարձնել: Դրանք մեծարժեք դանձեր են: Անգին դանձեր են դրանք: Եվ այդ բոլորը չէ: Երենյա մի արկղիկում ես ունեմ սաթի գավաթներ, որ ոսկեղեն խնձորների են նման: Եթե այդ գավաթների մեջ մի թշնամի թույն ամե՛ նրանք արծաթյա խնձորների նման են դառնում: Մի սաթազարդ արկղում ես ունեմ երկու սանդալ, որ ապակիով են պատած: Ես ունեմ վերնագեղեստներ Սեռացոց երկրներից և ապարանջաններ կարմիր Հակինթներով զարդարված և Հասմկաքարերով, որ Եփրատ քաղաքից են բերում... վերջապես ի՞նչ ես ուզում, Սալոմե՛: Ասա՛ ինձ, ի՞նչ ես ցանկանում և ես կտամ քեզ: Ես քեզ կտամ բոլորը, ինչ և կամենաս, բացի միայն մի բանից: Ես քեզ կտամ ամեն ինչ, որ կարող եմ, բացի մի կյանքից: Ես քեզ կտամ քահանայապետի վերարկուն: Ես քեզ սրբարանի վարազույրը կտամ:

ՀՐԵԱՆԵՐ. Օ՛հ, օ՛հ...

ՍԱԼՈՄԵ. Տուր ինձ Յոբանանի գլուխը:

ՀԵՐՈՎԴ (իր աթոռի մեջ ընկղմվելով). Տվեք սրան, ինչ որ պահանջվում է: Իրավ որ իր մոր դուստրն է սա: (Առաջին գինվորը մտնելու է: Հերովդիադան Հանում է տետրաքի մատից մահվան մատանին և տալիս է գինվորին, որն անմիջապես տանում է այն դահճին: Դահճը զարհուրած մարդու կերպարանք ունի): Ո՛վ վերցրեց իմ մատանին: Իմ աջ ձեռքին մի մատանի կար: Ո՛վ խմեց իմ գինին: Իմ գավաթում գինի կար, գինով լիքն էր իմ գավաթը: Մեկը խմեց այն: Օ՛, ես Հավատացած եմ, որ մեկին դժբախտություն պիտի պատահի: (Դահճը ջրհորն է իջնում): Ա՛հ, ինչո՞ւ ես խոսք տվի: Թագավորները երբեք խոսք չպիտի տան: Եթե նրանք իրանց խոսքը չեն պահում՝ սարսափելի է, եթե պահում են՝ նույնպես սարսափելի է:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱԴԱ. Իմ կարծիքով դուստրս լավ վարվեց:

ՀԵՐՈՎԴ. Ես Համոզված եմ, որ մի դժբախտություն պիտի գա:

ՍԱԼՈՄԵ. (Թեքվում է դեպի ջրհորն ու ականջ է դնում). Ոչ մի ձայն չկա: Ես ոչինչ չեմ լսում: Ինչպես է, որ չի ճչում նա, այդ մարդը: Ա՛հ, եթե մեկն ուզենար ինձ սպանել՝ ես կճչայի, կմաքառեի, չէի ուզենա տանջվել: Զա՛րկ, զա՛րկ, Նասաման: Զա՛րկ, ասում եմ քեզ... Ո՛չ, ես ոչինչ չեմ լսում: Մի դժնի լուսթյուն է տիրում այնտեղ: Ա՛հ, մի բան գետին ընկավ: Ես լսեցի, մի բան ընկավ: Դահճի սուրն էր այդ: Նա վախենում է, այդ ստրուկը: Թույլ տվեց, որ սուրը ցած ընկնի: Դահճը չի Համարձակվում սպանել նրան: Թուլամորթ է այդ ստրուկը: Զինվորներ պետք է ուղարկել: (Նկատելով Հերովդիադայի մանկավիճիկին՝ դիմում է նրան): Եկ այստե՛ղ: Դու նրա՛ ընկերն ես, որ մեռավ, այնպես չէ՞: Դեռ բավական չեն մեռելները:

Ասացեք զինվորներին, որ ցած իջնեն ու բերեն այն, ինչ ես պահանջում եմ, ա՛յն, ինչ տետրարքը խոստացել է ինձ, ա՛յն, ինչ ինձ է պատկանում: (Մանկավիհը ետ է քաշվում, Սալոմեն զինվորներին է դիմում): Զինվորնե՛ր, այստեղ եկեք: Իջե՛ք ջրհորն ու բերե՛ք ինձ այն մարդու գլուխը: (Զինվորները ետ են քաշվում): Տետրա՛րք, տետրա՛րք, հրամայեցեք ձեր զինվորներին, որ բերեն Յոքանասանի գլուխը: (Մի մեծ, սև ձեռք՝ դահճի ձեռքը, երևում է ջրհորից Յոքանասանի գլուխն արծաթյա վահանի վրա պահած: Սալոմեն խլում է այն: Հերովդը վերնազգեստով ծածկում է իր երեսը: Հերովդիադան ծիծաղում է և հովհարով ինքն իրան հովհարում: Նազովրեցիք ծուկն են չոքում և սկսում են աղոթել): Ա՛հ, դու չուզեցիր թույլ տալ, որ ես համբուրեմ քո բերանը, Յոքանասան: Ահա, կհամբուրեմ ես ա՛յժմ: Կիծեմ իմ ատամներով, ինչպես հասած պտուղն են կծում: Ա՛յո, ես կհամբուրեմ քո բերանը, Յոքանասան: Ես ասացի այդ, այնպես չէ՞, ես քեզ ասացի այդ: Ահա ես կհամբուրեմ այժմ... Բայց ինչո՞ւ դու ինձ չես նայում, Յոքանասան: Քո աչքերը, որ այնպես սարսափելի էին, որ այնպես լի էին գայրույթով ու արհամարհանքով, ահա փակված են: Բա՛ց քո աչքերը: Բարձրացրո՛ւ քո թերթիչները, Յոքանասան: Ինչո՞ւ չես նայում: Մի՞թե դու վախենում ես ինձնից, Յոքանասան, որ չես ուզում նայել ինձ: Եվ քո լեզուն, որ կարմիր օձի նման է, թույն թափող մի օձի, այլևս չի շարժվում, այլևս ոչինչ չի ասում, Յոքանասան, այն կարմիր իժը, որ իմ վրա էր թափում իր թույնը: Տարօրինակ է դա, այնպես չէ՞: Ինչպե՞ս եղավ, որ կարմիր իժն այլևս չի շարժվում: Դու ինձ չուզեցիր, Յոքանասան: Դու ինձ մերժեցիր: Դու անարգ խոսքեր ասացիր ինձ: Դու ինձ հետ վարվեցիր որպես մի ստրկուհու, որպես մի պոռնիկ կնոջ հետ, ի՛նձ, Սալոմեիս, Հերովդիադայի դստեր, Հրեաստանի արքայազատեր հետ: Եվ ահա՛, Յոքանասան, ես դեռ ապրում եմ, իսկ դու մեռած ես, և քո գլուխն ինձ է պատկանում: Եվ ինչ կամենամ կարող եմ անել: Ես կարող եմ քո գլուխը շներին նետել, նետել օդի թռչուններին: Ա՛յն, ինչ կթողնեն շները, կուտեն օդի թռչունները: Ա՛հ, Յոքանասան, Յոքանասան, դու միակ մարդն էիր, որին ես սիրում էի: Մնացած բոլոր մարդիկ զզվանք են ներշնչում ինձ: Բայց դու, դու գեղեցիկ էիր: Քո մարմինը փղոսկրյա մի սյուն էր արծաթյա պատվանդանի վրա: Նա մի այգի էր լի աղավնիներով և արծաթյա շուշաններով: Նա արծաթյա աշտարակ էր փղոսկրյա վահաններով զարդարված: Աշխարհում չկար ոչինչ, որ ավելի սպիտակ լիներ, քան քո մարմինը: Աշխարհում չկար ոչինչ, որ այնպես կարմիր լիներ, ինչպես քո բերանը: Քո ձայնը մի բուրվառ էր, որ արտասովոր բուրմունք էր սփռում և երբ ես լսում էի քեզ, մի արտասովոր երաժշտություն էի լսում: Ա՛հ, ինչո՞ւ դու ինձ չնայեցիր, Յոքանասան: Քո ձեռների և հայհոյանքների ետևը պահեցիր քո գեմքը: Դու քո աչքերը կապեցիր այն մարդու կապով, որն ուզում է իր Աստծուն տեսնել: Եվ ահա դու տեսար նրան, քո Աստծուն,

Յոքանաան, բայց ի՛նձ, ինձ դու երբեք չտեսար: Եթե տեսներ ինձ – կսիրեիր դու: Ես, ես, քեզ տեսա, Յոքանաան, և սիրեցի քեզ: Մ՛հ, ինչպես սիրեցի ես քեզ: Ես դարձյալ դեռ սիրում եմ քեզ, Յոքանաան: Ես ոչ ոքի չեմ սիրում, բացի քեզնից... Ես ծարավ եմ քո գեղեցկություն: Ես քաղցած եմ քո մարմնին: Եվ ոչ գինին, ոչ պտուղները չեն կարող հագեցնել իմ ցանկությունը: Ի՞նչ անեմ հիմա, Յոքանաան: Ոչ դետերը, ոչ մեծագույն ջրերը չեն կարող հագեցնել իմ ցանկությունը: Ես մի արքայադուստր էի, և դու ինձ մերժեցիր: Ես մի կույս էի, և դու զրկեցիր ինձ կույսությունիցս: Ես ողջախոհ էի, և դու հուր լցրիր իմ երակների մեջ: Ա՛հ, ա՛հ, ինչո՞ւ դու չտեսար ինձ, Յոքանաան: Եթե դու տեսներ ինձ՝ կսիրեիր: Ես լավ գիտեմ, որ կսիրեիր ինձ և սիրո խորհուրդն ավելի մեծ է, քան մահվան խորհուրդը: Միայն սիրո վրա պետք է նայել:

ՀԵՐՈՎԴԴ. Նա հրեշտիկը է, քո դուստրը, նա բոլորովին հրեշ է: Նրա արածը մեծ մեղք է: Ես համոզված եմ, որ դա մեծ մեղք է անհայտ Աստծո դեմ:

ՀԵՐՈՎԴԴԻԱՄԱ. Ինձ դուր է գալիս իմ դստեր արածը և այժմ ես ուզում եմ այստեղ մնալ:

ՀԵՐՈՎԴԴ. Ա՛հ, ազգապիղծ կինն է խոսում: Գնա՛նք: Ես այլևս այստեղ մնալ չեմ ուզում: Գնա՛նք, ասում եմ ես քեզ: Ես համոզված եմ, որ դժբախտություն պիտի պատահի: Մանասե՛, Իսախա՛ր, Օզիյա՛, Ջահերը հանգցրե՛ք: Ես չեմ ուզում նայել առարկաներին: Ես չեմ ուզում, որ առարկաները ինձ նային: Հանգցրե՛ք Ջահերը: Թաքցրե՛ք լուսնյակը: Թաքցրե՛ք աստղերը: Թաքնվե՛նք մեր պալատում, Հերովդեադա: Ես սկսում եմ վախենալ:

Մտրուկները հանգցնում են Ջահերը: Աստղերը չքանում են: Մի մեծ, սև ամպ է անցնում լուսնի վրայով և բոլորովին ծածկում է նրան: Բեմի վրա անթափանց խաղար է իջնում: Տետրաքն սկսում է սանդուղքով վեր բարձրանալ

ՍԱԼՈՄԵԻ ԶԱՅՆԸ. Ա՛հ, ես համբուրեցի քո բերանը, Յոքանաան, ես համբուրեցի քո բերանը: Դառնահամ են քո շրթունքները: Մի՞թե արյան համն է այդ: Գուցե սիրո՞ համն է: Ասում են, որ սերը դառնահամ է: Բայց ի՞նչ փուլթ... ի՛նչ փուլթ... ես համբուրեցի քո բերանը, Յոքանաան: Ես համբուրեցի քո բերանը:

Լուսնի մի շող ընկնում է Սալոմեի վրա և լուսավորում նրան

ՀԵՐՈՎԴԴ (ետ է նայում և տեսնում է Սալոմեին). Սպանեցե՛ք այդ կնոջը:

Ջինվորները հարձակվում են և իրանց վահաններով ջախջախում են Սալոմեին, դստերը Հերովդեադայի, արքայադուստրը Հրեաստանի:

ՇԱՐԼ ԲՈՒԼԵՐ

ՓՈՔՐԻԿ ԱՐՁԱԿ ՊՈՆՄՆԵՐ

1. ՕՏԱՐԱԿԱՆԸ

— Ամենից շատ ո՞ւմ ես սիրում դու, ասա՛, Հանելուկ-մարդ, Հո՞րդ, մո՞րդ, քրո՞ջդ, թե՞ եղբորդ:

— Ես չունեմ ոչ հայր, ոչ մայր, ոչ քույր, ոչ եղբայր:

— Բարեկամների՞դ:

— Դուք ասիք մի խոսք, որի իմաստն ինձ անհայտ է մինչև օրս:

— Հայրենի՞քդ:

— Ես չգիտեմ ո՞ր լայնության տակ է գտնվում նա:

— Գեղեցի՞կը:

— Հաճությամբ կսիրեի, եթե աստվածային ու անմահ լիներ:

— Ոսկի՞ն:

— Ատում եմ՝ ինչպես դուք Աստծուն:

— Հապա ի՞նչն ես սիրում դու, արտասովոր օտարական:

— Ամպե՛րն եմ սիրում... ամպե՛րը, որ սահում են... այնտե՛ղ, բարձրո՛ւմ... այն սքանչելի ամպե՛րը...

2. ՊԱՌԱՎԻ ՀՈՒՍԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Փոքրիկ, թորչոմած պառավը հիացմունքից ինքն իրան կորցրեց, երբ տեսավ այն սիրունիկ մանկան, որին բոլորը փայփայում էին, որին բոլորն ուզում էին հաճոյանալ:

Սքանչելի՛ արարած...

Պառավի նման բեկուն է նա և պառավի պես անատամ ու անմազ:

Եվ պառավը մոտեցավ նրան սիրաշահող ժպիտը դեմքին:

Սակայն ահաբեկված մանուկը թպրտաց, խույս տալով պառավի փաղաքշանքից և տունն իր լացի ազմուկով լցրեց:

Այնժամ բարեսիրտ պառավը մեկնեց իր մշտական առանձնարանն ու այնտեղ անկյունում կուչ եկած լալիս էր ու ասում.

— Ա՛խ, մեր ժամանակն անցել է, խեղճ պառավներիս դուր գալու ժամն անցել է արդեն: Անցել է նույնիսկ միամիտ մանուկներին դուր գալու ժամանակը:

Եվ մենք ահաբեկում ենք նրանց, երբ ուզում ենք սիրել: